

**ЗАВТРА —
День піонерії**

У Листопаді минулого року я була на XI Республіканському зльоті, який проходив у піонерському таборі «Молода гвардія». На зльоті ми сперечалися, вирішували, як зробити так, щоб у піонерській організації було цікаво.

Вперше в історії нашої організації дорослі звійшли до її складу. На зльоті прийняли програму і Статут. Я розповідала своїм дру-

зям про те, що ми там вирішували. Дорослі не виконали своїх обіцянок.

Ми затвердили веселковий галстук та новий значок, а їх й досі не випустили, і ми носимо червоні.

Дорослі обіцяли прийти до нас, але й досі немає в нас загонового вожатого. Розумію, що багато залежить від нас самих.

Але де ж старші друзі, які будуть працювати в нашій організації?

ЦЕ СЛОВА ЗОІ КОСТЕНКО, ДЕЛЕГАТА XI РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО ПІОНЕРСЬКОГО ЗЛґОТУ. ДЕ ВОНА БУЛА ОБРАНА ЧЛЕНОМ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ СПО (ЮДО) СРСР. ЗАРАЗ ВОНА ПРАЦЮЄ НА ЗБОРІ В «АРТЕЦІ».

АФГАН—НАШ ВІЧНИЙ БІЛЬ

Пам'яті нас ніхто не позбавить. То наш привілей—і все забути, і все увіковічнити. Я закликаю всіх хто перегорнув першу сторінку, зупинити свій погляд на цьому фоторепортажі. На знімках — спроба зробити найсвятіше—зберегти пам'ять про величність і трагізм нашої історії.

Три роки тому обком комсомолу при підтримці колишніх воїнів-афганців оголосив конкурс на кращий Пам'ятний знак воїнам-інтернаціоналістам усіх поколінь Кіровоградщини. У травні позаминулого вибраний кращий проект. Поставити знак

вирішили в сквері Ленінського комсомолу, неподалік від спортивної школи на набережній Інгулу. Разом з тим — і впорядкувати це чудове, але занехаяне місце.

Гуртом по карбованцю, по копійчині зібрали гроші — майже 150 тисяч. Значні внески зробили обласні відділення Фонду миру, Червоного Хреста, деякі інші організації. Гроші надходять і зараз. Наприклад, від учнів кіровоградських шкіл: СШ № 4 — 37 карбованців, СШ № 8 — 310, із Перво-заванської школи (Кіровоградський район) — 114. Перераховано гонорар за

публікацію в «Кіровоградській правді» — 50 карбованців. Та куди цим коштом до мінішньої інфляції. Будматеріали по-дорозжали в декілька разів! Завершення справи під загрозою.

Сьогодні просять усі. Здається, що недовозі весь Союз піде по світу з протягнутою рукою. У кого в нас просити? І все ж не той черствий, що копійчину кидає, не той скулий, що грошей немає... Невже ми так зашкарубили душами, що не назбираємо в області (!) 80 тисяч карбованців! На діло, варте уваги. Припускаю, вигукнуть мантири: а навіщо воно нам, коли жрать нечего! Та не одними пайками, спецчергами і компенсаціями живе на світі людина. Прислухаймося до серця, а не до шлунок, думаймо про дітей наших,

які повинні знати всю правду і кривду новітньої історії, щоб стати справжніми громадянами, згадаймо про тих, кому зводимо цей мідибетонний знак, бо їм уже нічого не треба, і... на-шкре-бі-мо!

Ось офіційна інформація. Відділ патріотичного виховання і спорту обкому комсомолу прохав зробити добровільні грошові внески на розрахунковий рахунок Кіровоградського ОК ЛКСМУ (МДС) № 001700504 в обласній дирекції Укрсоцбанку м. Кіровограда МФО 323293 з обов'язковою приміткою на квитанції: на будівництво пам'ятника воїнам-інтернаціоналістам.

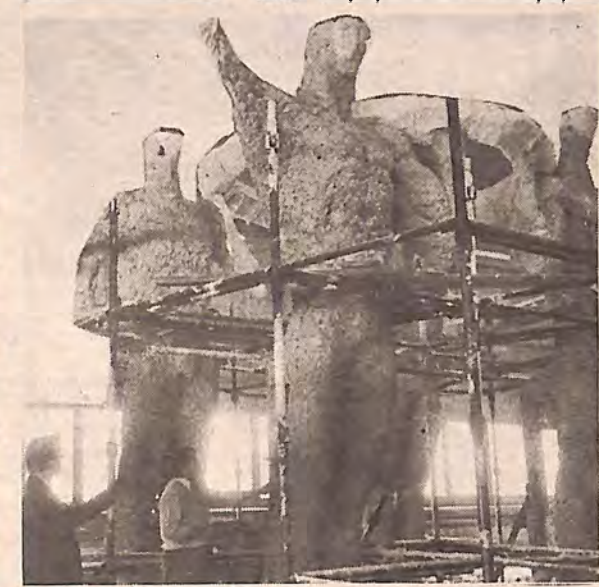
Зараз надходять невеликі, але, як відчувається, щирі пожертвування. Іще роздумують представники наших гігантів індустрії і

комерції. Ці підприємства теж у фінансовій скруті. Бо вже дійшли до межі... А коли нема ні грошей, ні матеріалів, ні товарів, залишається одне — надіятися на силу духу. Збе-режімо ж хоч її, поки ще всю не розтринькали.

М. ШВОРАК.
P.S. Найсвіжіше повідомлення. Надійшов переказ із ВК (виправної колонії). За заявою ув'язнених, які відбувають різні строки покарання, на будівництво пам'ятника перераховано 8 карбованців. Редакція й надалі інформуватиме вас, шановні читачі, про долю пам'ятного знака і фінансову допомогу, яку надають різні колективи і окремі громадяни.

На знімках: у майстерні; тут стоятиме пам'ятний знак.

Фото В. ГРИБА.

БЕЗ ВЕРБИ І КАЛИНИ НЕМАЄ УКРАЇНИ

У допоміжній школі № 2 м. Кіровограда невеликий колектив педагогів, який уже декілька років працює над оновленням змісту і методів роботи з відродження в учнівському колективі народних традицій, звичаїв, вихованням любові до батьківського роду, рідної оселі, материнської мови й пісні.

Спочатку це були уроки народознавства, рідної мови, фольклорні уроки, а після ознайомлення вчителів з програмами по народознавству загальноосвітньої національної школи України робота з учнями за збереження і примноження традицій, звичаїв, обрядів українського народу стала більш різноманітною. З розумовідами учнями важко було підготувати такі заходи, як «Віночок українських пісень», «Українські вечорниці», «Зустріч весни». Ця робота вимагала нетрадиційного підходу.

У школі відбулося свято закладання куточка української природи. Учні разом з учителями спробували відтворити на території школи типове українське озеленення. Вони посадили саджанці дерев верби і вишні, кущів калини, чорнобривці, м'яту, барвінок, мальви — традиційних символів природи України. Розділити радість свята і зробити його більш яскравим прийшли учасники ансамблю народних інструментів Ленінського будинку піонерів під керівництвом О. С. Аконщенко.

Хочеться вірити, що перші пагоны дерев і квітів, які виростуть у цьому куточку української природи, допоможуть позбутися нашим дітям історичного безпам'ятства і бездуховності.

Л. ОСТРОВА,
вихователь допоміжної школи № 2.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЛКСМУ (МДС) РОЗПОЧАЛА СВОЮ РОБОТУ ВЧОРА. В НІЙ БЕРУТЬ УЧАСТЬ І ПРЕДСТАВНИКИ НАШОЇ ОБЛАСНОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ТУТ РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ ТАКІ ПИТАННЯ: ПРО ПОТОЧНИЙ МОМЕНТ ЛКСМУ (МДС) ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЛКСМУ (МДС), ПРО НАЗВУ СПІЛКИ, ПРО ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ ДО ПРОГРАМИ ЛКСМУ (МДС), ПРО ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ ДО СТАТУТУ ЛКСМУ (МДС).

НАПЕРЕДОДНІ ПЛЕНУМУ

Незабаром відбудеться спільний пленум Кіровоградських обкомів Компартії України і комсомолу. Що на ньому обговорюватимуться питання далеко не буденні — нема сумніву. Надто багато спільних проблем в обох комітетах. Зрештою, подібні пленуми відбулися в деяких районах і містах. Ось як про це відгукуються працівники цих комсомольських комітетів.

Лілія ЖЕРЕЛЮК, секретар Голованівського райкому комсомолу: — В основному ми обговорювали питання соціального напрямку: житлове, відпочинок, дозвілля, матеріальне становище молоді. Не забули й про працевлаштування. Чогось непередбаченого не було — як і планували, пленум райкомів партії та комсомолу пройшов діловито. Головне, я так думаю, що ми виробили спільну лінію розвитку молодіжної політики в районі. Як результат — прийняли й спільну постанову про це, а також дане питання, як ми й вирішили, вноситься на розгляд сесії районної Ради народних депутатів.

Від спільного обласного пленуму чекаю більш конкретних рішень. Хочеться, наприклад, коли буде йти мова про допомогу, то щоб чітко вказувалося: ким і кому, в чому вона надаватиметься.

Сергій СЕРЕДА, перший секретар Світловодського міськкому комсомолу:

— Ми обговорили становище молоді в нашому місті і районі. Що воно бажає бути кращим, як і в інших

містах та районах, не довелися нікого переконувати. Переконували виступаючи учасники і гостей у тому, що треба менше молоді хоча б обіцяти, що варто сприяти розвитку МЖК, відкриттю молодіжного кафе. Нам, спілчанам, під силу буде справитися зі своїми проблемами при допомозі міськвиконкому. З цим погодилися всі.

Думаю, спільний пленум обкомів розгляне одне з важливих питань сьогодення — про взаємостосунки між партією і комсомолом.

Володимир ХАЛЯВКА, перший секретар Ульяновського райкому комсомолу:

— У постанові пленуму наших райкомів партії і комсомолу зазначено, що увага наших інтересів в основному спрямовувалася на створення і втілення в життя ульяновської програми «Молодь». Сюди ж входить розділ «Молода сім'я», який, я б сказав, чи не основний. Надати матеріальну допомогу, якісь пільги, створити культурно-оздоровчі бази на виробництві, заохотити до підприємницької діяльності школи, матеріально стимулювати відмінників навчання... Окремо розглянули і детально обговорили питання освіти і культури, намітили, як в подальшому спільно впроваджуватимемо цю програму. Звичайно з комуністами — депутатами районної Ради народних депутатів, на яких покладаємо великі надії і до яких звернулися з пропозицією-рекомендацією сприяти виконанню нашої постанови.

Обласний пленум відбудеться і на ньому, як мені відомо, обговорюватимуться аналогічні питання, звичайно, говоритиметься й про взаємостосунки партії і комсомолу. Вірніше, спільну мову знайдемо, тим паче, що вона так необхідна сьогодні.

АЛЬТЕРНАТИВНА ДУМКА

Що принесе наступний пленум? Дебати, виступи, рішення, резолюції, можливо в деяких колах справжній (о, може підкинуть якусь тисячу!), можливо штучно підігрітий газетний резонанс. Скільки їх було вже, тих «вікомних» та «історичних» пленумів, постанов. Воно наче й правильно, політичні організації нічого іншого й не повинні робити — нехай формують свою концепцію в постанові, тим самим формуючи громадську думку, а її вже влада не зможе обійти. Але у нас воно ще трохи не так — не просто висловити свій варіант нарівні з іншими політичними силами, а тут же тобто орієнтація на соціалістичний вибір, на те, що комсомол мусить мати чітко виражене політичне обличчя і т. д.

Спільний пленум оцінює ще й як крок перетворити комсомол з організації, де тільки з'явився протяг демократичного вітру (до провінції він ще, може, й не добрався) в ортодоксальну молодіжну організацію. Що ж, буде більший простір для інших організацій

С. БОНДАР.

ПРОСНІТЬСЯ

Янось аноно цієї весни спостерігати за на- шими місцевими і районними комсомолом — поменшало, ой поменшало активності з них. Не вірите? От ще один свіжий приклад: раніше редакційний портфель хоч раз на тиждень поповнювався листом на спілкування тамакини. Нині — не пригадуємо, коли був останній. Правда, в обомі комсомолу справ не дуже кращі — коли ж завадило давати цюсь для молодіжної сторінки.

Приміром, в організаційному відділі його заступник В. Пономаренко поспішає з заявою центральної виборчої комісії (!) республіканської конференції ЛКСМУ (МДС) до делегатів конференції членів виборчих органів ЛКСМУ (МДС). Там, зокрема, йшла про уточнення програмних документів нашої Спілки.

Наболомувалося що варто чітко знати статус Спілки як організації, мовляв, потрібна притримка, ані ж в новому Статуті необхідно також доповнити і уточнити її положення Статуту про колективні заходи базової, структурну ланку організації, а саме ЛКСМУ (МДС).

Організації, наприклад, пропонує, щоб у Статуті чітко визначилося виконання всіх рішень виконавчих органів без винятку попередньої «явки...». Цікала пропозиція і щодо вікового перебудовання: тут пропонується, щоб після 25-ми років просто проголосували перерестатися при подальшій зміні прадавності і надалі залишатися в Спілці.

Зовсім виключити з Статуту пропонується також пункт (3 п. 3.1) «Ініціативним членом ЛКСМУ (МДС) можуть виступати молоді люди організації і об'єднання, які мають

яких не протирічить програмній меті Спілки». Пропонується п. 3.1 у такій редакції: «Член ЛКСМУ повинен бути турботливим, про активність ЛКСМУ (МДС) і самої організації, про тім же поповненні комсомолу, а також ініціативу, аніжувати комсомольські доручення і акції, виконувати спілкування, дисципліну; п. 3.2. Член ЛКСМУ (МДС) повинен до виконання організації зобов'язаний брати участь у роботі органу, що виконує його».

Ще запропоновано змінити Статут на такого звучання: (4 п. 1.1) «Формами організації можуть виступати з'єднання з вищою організаційною ланкою згідно з тим, в яких обласних організаціях ЛКСМУ (МДС).

● Протягом одного дня 1126 донорів в м. Упродо Тюменської області здали близько 370 літрів крові. Секрет такої активності дуже простий: крім талонів на обід у кафе, кожен із них одержав по пляшці горілки і пачці цигарок.

● В один із райвідділів внутрішніх справ Новосибірська прийшов «здаватися» найманий убивця. Він повідомив, що жителю одного з будинків пообіцяв заплатити йому 1000 карбованців за «ліквідацію» сусіда з верхнього поверху. Той, виявляється, погано слідкує за своєю сантехнікою, збирає постійні компанії, які галасують, заважають спати. Перед операцією найманець вирішив познайомитися майбутньою «жертвою» і був щиро вражений інтелігентністю й вихованістю цього чоловіка, який виявився викладачем вузу. Совість виявилася сильнішою за обіцяну плату, тому і вирішив убивця йти «здаватися».

● Нещодавно у Познанському воєводстві відбувся всепольський конкурс обжер. Переможцем став 42-річний селянин, який за одну годину з'їв 10 рульон (більше 3,5 кілограмів) м'яса, рулька — традиційна познанська страва із м'яса тушкованих свинячих ніжок), запиваючи їх пивом, кока-колою і содовою водою. У нагороду він одержав новий японський магнітофон та, як стверджує лікар-головний суддя, тривалий розлад шлунку.

● У Львові на прилавках магазинів з'явилася супергорілка «Мічана». Її винахідники сподіваються, що чорна 56-градусного напою відб'є будь-яку охоту митингувати. Однак, основна перевага «Мічної» — те, що її можна купити без ніяких талонів і купонів до 2 годин ночі за три червінці. Незважаючи на таку ціну, бажаючих придбати супергорілку — хоч відбаляля.

● Троє з комуністичних громадян США вірять сьогодні у потойбічне життя. Цей рекордний рівень містичності американців за останні півстоліття був зареєстрований під час чергового опиту, проведеного Інститутом Гелла. Причому, 78% опитаних вважають, що після смерті попадуть у рай, і тільки 4% самокритично визнають — їхнє місце в пеклі.

● Різко підстрибули в Сочі ціни на контрацептивні засоби. Упанована презервативів тут коштує до 50 карбованців. Це пояснюється тим, що в місті — курорті зареєстрований вже четвертий носій СНІДу, який серед статевих партнерів назвав більше 20 чоловіків і жінок.

● Віднині в Красноуфімську Свердловської області без зайвих нервів і шалених черг можна придбати холодильник чи пральну машину. Для цього треба всього лиш відловити 50 бродячих котів чи собак.

● В Архангельському краєзнавчому музеї відкрилася нова експозиція під назвою «Перебудова». Серед виставлених для огляду експонатів і мішок з неготовареними талонами за 1990 рік, присланими в редакцію обласної газети.

(За матеріалами періодичної преси).

Ю. ДЖЕРЕЛЬНИЙ

Я — РОДИНА — БАТЬКІВЩИНА

«ЩО, ПІОНЕРСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ЩЕ ІСНУЄ!»
[З розмови на вулицях міста]

ІЗ «НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ» ПІОНЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Події, які проходили в піонерській організації в навчальному році, який закінчується, не залишили байдужими ні тих, хто «за», ні тих, хто «проти». У вересні 1990 року в Артеці пройшов Х Всесоюзний зліт піонерів. Він прийняв рішення про створення на базі Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна Спілки піонерських організацій (Федерації дитячих організацій СРСР — СПО(ФДО) СРСР. (До речі, перша дитяча організація вже зареєструвалась у міністерстві юстиції СРСР). Уперше був прийнятий Статут піонерської організації. Було вирішено, що наша організація стане громадською, а не політич-

чаткове значення «перший», а не «всім дітям приклад», створити справжню, а не маріонеткову організацію дітей і підлітків при дійсній участі дорослих в її роботі без авторитарних вказівок з їх боку. У такій обстановці готувався міський піонерський зліт.

ІЗ НАЙНОВІШОЇ ІСТОРІЇ

Якщо рахувати зльоти, які самостійно обговорювали роботу своєї організації, самостійно приймали рішення та самостійно обирали раду, в яку нарівні з дорослими входили і діти, то це був другий зліт (перший проходив у 1989 році).

Трохи більше ніж 2 роки тому в березні 1989 року розширений пленум міської ради піонерської організації прийняв програму оновлення діяльності міської піонерської організації «Ми і перебудова». Ця програма набагато випередила всесоюзні та республіканські

зльоти дітей, підлітків та дорослих, за-сноване на принципах захисту інтересів дитинства. Це організація, яка не підпорядкована і не належить до жодної з політичних структур, виключає участь дітей в політичних, міжнародних та релігійних конфліктах.

Міська піонерська організація вважає найважливішим: розвивати особистість кожного члена організації, кріпити свою батьківщину. Стати членом такої організації може будь-яка людина з 9 років. Верхньої вікової межі немає. До 14 років прийом здійснюється тільки з дозволу батьків, або осіб, що їх замінюють.

Вступаючи до лав організації повинен розуміти, що йому потрібно працювати в ній. Про це він заявляє в своїй Урочистій обіцянці, яку кожен буде давати, згідно з особистою метою вступу до організації.

Уперше СПОУ заявила про конкретні гарантії прав своїх членів. Причому гарантії надаються як окремим членам, так і первинним колективам, територіальному та виробничому піонерському об'єднанню. З іншого боку кожен вступаючий до організації гарантує їй виконання конкретних обов'язків.

Положення, згідно з результатом референдуму, підтвердило право членів організації самим вибирати де їм працювати — у школі чи за її межами. При первинних колективах можуть створюватися групи молодших школярів — «жовтень», причому зміст та правила їх роботи, які буде розробляти міська рада, можуть бути різними у кожній дружині.

Зліт доручив міській раді розробити положення про присвоєння звань членам організації згідно з навичками та уміннями.

Уперше заявлено, що піонерська організація повинна мати свої кошти і для цього комітет, який готував зліт, організував на ньому роботу піонерського ярмарку та лотереї, піонерське кафе та піонерський банк. На зльоті ходила своя «валюта» — «кряки» та «іжакки». Товар виготовляли майже всі піонерські дружини міста. Результат цієї роботи — 300 крб., які стали першими грошима на піонерському рахунку.

Для того, щоб постійно поповнювати цей рахунок, а також щоб навчити членів організації робити корисні справи, зліт вирішив організувати госпрозрахункове підприємство при міській раді піонерської організації і для цього вже на зльоті почала працювати піонерська біржа праці.

Тільки цей далеко не повний перелік дає вже уявлення про велику роботу, яку повинен виконати новий склад ради міської піонерської організації. До нього обрано 28 осіб, з них 17 дітей та 11 дорослих. Серед останніх — працівники міському комсомолу та комітету в справах молоді міськвиконкому, позашкільних закладів та шкіл, старші піонерські вожаті.

НА ЗЛЬОТІ

Найважливіше питання — якою бути організації піонерів м. Кіровограда. Одноголосно вирішено, що це — громадське, добровільне, самодіяльне, самоврядуюче, багатонаціональне об'єднання колекти-

І. ВІНОКУРОВ, голова міської ради піонерської організації.

На фото: під час зльоту.

Фото В. ЮРЧЕНКА.

ВИКОНАНО «ЗАПОВІТ»

22 ТРАВНЯ ПРАХ Т. Г. ШЕВЧЕНКА ПЕРЕНЕСЕНО ІЗ
СМОЛЕНСЬКОГО КЛАДОВИЩА У ПЕТЕРБУРГІ НА
ЧЕРНЕЧУ ГОРУ У КАНЕВІ.

Цей день ось уже 130 років особливий для України. Він став символом нашого битого і потоптаного українського патріотизму, ознакою його незнищеності. Ще в 1861 році, коли труну Шевченка у сороковий день його смерті було споряджено для перевезення на Україну і під час самого перевезення, царські жандарми зовсім не сприяли цій справі, навпаки, влада, злякавшись масових зібрали молоді, постійно забороняла виголошувати промови (коли труну поставили у церкві Різдва Христового у Києві, князь Васильчиков зокрема попереджав О. Петра, щоб у церкві не було ніяких промов). Коли труну від церкви несли до Ланцюгового мосту, щоб поставити її на пароплав, який мав доставити прах поета до Канева, промови по дорозі виголошувались, але основна маса супроводжуючих їх не могла чути через велике скупчення народу. Труну супроводжували також і чини поліції.

Після похорону, коли більшість людей роз'їхалась по домівках, близький друг поета Г. М. Честяхівський вирішив залишитися ще на деякий час у Каневському повіті, щоб насипати над прахом високу могилу. Він поселився недалеко від Чернечої гори, у невеличкому сільці. Вів розмови з селянами, просто і дружно ставився до простого люду, розповідав їм про Шевченка. Вже саме це страшенно перелядало місцевого чиновництва і поміщиків, які здебільшого були поляками. Григорія Миколайовича було затримано, його звинувачували мало не у спробі підняти гайдамачину, підбуренні народу взятися до зброї і різати польських панів. У Канів прибула слідча комісія на чолі з начальником губернії генерал-лейтенантом Гесом, яка нічого «крамольного» не виявила, і після кількох розмов з начальниками різних рівнів друга поета все-таки відпустили, правда, із заборобою без дозволу приїжджати до Київської губернії...

Начальство ненавиділо Шевченка, а простий люд, хоч і любив та поважав поета, у більшості своїй, як згадає той же Г. М. Честяхівський, вважав, що перепоховання Тараса Григоровича на Україні, здійснюється виключно з волі милостивого царя-батюшки...

Мабуть, не було за всі ці 130 років на Україні такого часу, коли б роковини перепоховання Шевченка не викликали у влади побоювання, що дата ця святкуватиметься і викличе бунт, непослух чи просто негативний (для влади, не для народу) резонанс. Виключення хіба що становлять останні два роки та час Української Народної Республіки (1918—20 рр.).

Не менше ніж царські жандарми боялися сплеску українського патріотизму радянське КДБ та інші зацікавлені структури. Не раз уже писалося й говорилося про те, що студентів київських вузів прямим текстом попереджували про те, що цього дня вони ні в якому випадку не повинні й носа показувати у сквер Т. Г. Шевченка, а тим більше підходити до пам'ятника. Багато хто не знав навіть, чому так.

Але у всі часи були люди, які незважаючи на всі заборони, свідомо йшли до пам'ятника Тарасові, клали квіти, співали пісень. Їх брутально розганяла міліція, били, виганяли з роботи, «шили» різні справи, але наступного року вікомомного травневого дня біля ніг поета знову й знову полум'яні квіти. Ті люди під крижаними вітрами ідеологічної замітлі зберігали тоненьку свічку українства, яка сьогодні розгорається все сильніше.

Уперше після початку перебудови 22 травня 1988 року біля пам'ятника поету України офіційно було проведено мітинг, що символізує фінал поетичного свята «У сім'ї вольній, новій...» Виступали там українські поети з усього світу, перекладачі, представники уряду республіки. Тоді вперше у Києві було піднято синьо-жовтий прапор, який тепер розвивається біля Київської міськради... Не приховую, коли вперше того року принесла до пам'ятника квіти, серце збуджено калатало і було... страшно.

У Кіровограді будь-які ювілеї поета обставлялися прапорами республік-братів, його творчість у виступах (якщо вони взагалі були, бо частіше їх уникали, щоб було хто не ляпнув зайвого) незмінно тлумачилася з класових позицій, після чого місцева партійно-державна верхівка клала квіти до пам'ятника. Лише минулого року 22 травня біля кам'яної фігури поета вперше за багато років збиралися люди, у вечірніх сутінках палахкотіли вогники свічок. І лише у цьому році 9 березня споменик Шевченка не обставляли сталінськими прапорами республік, частина з яких уже давно своїми державними прапорами визнали справді національні. Прийдіть же в цей день до Поета, вклоніться його мужності і патріотизму, а також мужності і патріотизму тих, хто проніс, зберіг згадку про цей день крізь табори і смерть, підлість і лицемірство.

У справі перепоховання Т. Г. Шевченка велику роль зіграло українське студентство. Саме студенти несли на своїх плечах домовину до церкви Святого Різдва у Києві, до Чернечої гори, вони копали могилу, вони виголошували найпалкіші промови.

Сьогодні український дух нашої молоді, студентів більше всього, відроджується, міцніє. Може, хоч їм вдасться до кінця виконати Шевченків заповіт — жити у вільній і новій сім'ї народів.

С. ОРЕЛ.

ною, що це організація дітей, підлітків та дорослих. СПО(ФДО) СРСР стала об'єднанням не тільки піонерських, а й дитячих організацій. Піонерська організація заявила, що вона вже не буде готувати зміну жодної політичної партії чи політизованого громадського об'єднання. А девізом її став заклик «За Батьківщину, добро і справедливість!».

Усе це викликало незадоволення у тих, хто ще вчора мало або майже нічого не робили для підняття авторитету піонерської організації. Її почали звинувачувати у самоликвідації, а делегатів зльоту в тому, що вони некомпетентні приймати такі рішення і ніби-то вони перекреслили всі традиції перших піонерів.

Але не дивлячись на все це 21 листопада минулого року XI республіканський зліт піонерів прийняв історичне рішення про створення Спілки піонерських організацій України, мета якої — об'єднання зусиль для добрих і корисних справ, розвитку дитячих здібностей, захист прав та інтересів членів спілки.

На зльоті була прийнята перша в історії України Програма СПОУ, яка визначила напрямки діяльності — «Я», «Родина», «Батьківщина». З'явилась реальна можливість повернути званню «піонер» його по-

документи, тож піонери відчували сильний опір як з боку деяких вчителів і адміністрації шкіл, так і з боку деяких піонерських працівників, тому програма «не пішла» повністю, але вона стала хорошим стартом для сьогоднішнього.

Міська рада піонерської організації розробила на основі документів СПО(ФДО) СРСР, СПОУ, досвід роботи міської піонерської організації, побажань самих піонерів проект Положення про міську піонерську організацію. Два місяці цей проект обговорювався в піонерських дружинах та загонах, серед піонерських працівників та педагогів. Для того, щоб виявити справжню картину ставлення піонерів до найважливіших питань Положення, було проведено піонерський референдум, який налічував 7 питань. В ньому взяли участь майже половина всіх піонерів та декілька сот учителів шкіл міста. Референдум підтвердив, що піонери небадьово ставляться до проблем своєї організації.

НА ЗЛЬОТІ

Найважливіше питання — якою бути організації піонерів м. Кіровограда. Одноголосно вирішено, що це — громадське, добровільне, самодіяльне, самоврядуюче, багатонаціональне об'єднання колекти-

І. ВІНОКУРОВ, голова міської ради піонерської організації.

На фото: під час зльоту.

Фото В. ЮРЧЕНКА.

СЛАВУТИЧ ПОВЕРТАЄТЬСЯ ДО РІДНИХ БЕРЕГІВ

Ми вже розповідали вам, шановні читачі, про поета з Канади, славіста, професора Альбертського університету Яра Славутича, який народився у селі Благодатному Долинського району. Недавно пан Яр приїжджав на Кіровоградщину. Побував на хуторі Надія, відвідав могилу І. Карпенка-Карого. У педінституті відбулася зустріч студентів, викладачів та громадськості міста з канадським гостем.

Відкрив її професор Г. Д. Ключек.

— На Долинщині є село Благодатне, — сказав Григорій Дмитрович, — колишній козацький зимівник. Там корені старовинного роду Жученків, що дав Україні багатьох талановитих людей — знаємо полтавського полковника Федора Жученка; юриста, одного з фундаторів Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка Михайла Жученка, Григорій Михайлович

Жученко (Яр Славутич — псевдонім) — поет, відомий учений-славіст, автор підручників української мови, якими користуються у всіх куточках світу, автор багатьох книг, спогадів.

Ключек відзначив, що поезія пана Яра протягом 50 років еміграції зберігає емоційний спогад про Україну. Його вірші на цю тему треба було б зібрати в одну книгу і дарувати її кожному школяреві,

як приклад любові до рідної землі.

Яр Славутич коротко розповів про українську діаспору в Канаді, про те, як еміграція з України розвивала свій літературний процес, про її національне культурне та освітнє життя. Відповів на численні запитання.

Сподіваємося, вас зацікавлять думки професора-земляка. Запис розмови читайте в наступному номері «МК».

С. ОРЕЛ.

МЕНІ, як людині, що виросла в місті, раніше дивно було чути нарікання сільської молоді на відсутність чи незадовільний стан клубу або будинку культури. Однак сувору дійсність швидко внесла корективи у мій світогляд. Достатньо було декілька днів прожити в селі, щоб переконатися в утопічності ідеї про наближення його до міста, зрозуміти, чому в колгоспах немає кому працювати, і де поділася молодь. Приємно, звичайно, схватитися від метушливого, задимленого енергованого полісу в провінційній Аркадії, насолодитися квітками, пташками, повітрям і, лежачи під вишнею, лїниво сказати чорним від цілодобової роботи господарям: «Заздрю я вам!» І поїхати додому, вирішивши неодмінно провести останні роки життя хатинці під солом'яною стріхою. Неодмінно останні... А молодість — та ви що! Тут вовком від нудьги завиєш, робити нема чого. Вірніше, робити є що, а відпочити — проблема.

Один такий центр на селі, де можна зібратися, послухати музику, потанцювати, подивитися кіно — клуб. А коли його немає, а хлопців і дівчат — сотні? І живуть вони в переважній більшості не у власних оселях, а в квартирах багатопверхових будинків. Що залишається? Правильно: горища й підвали, цигарки й самогон, «ханка» та «план», «короли» та «контори». І, загартувавши таким чином юність, піти у велике життя з досить своєрідними поглядами на мораль і право.

Приблизно така складна ситуація у селищі Добровеличківського цукрового заводу, що поруч з селом Липняжка. Про підприємство писали вже неодноразово і не під рубрикою «Передові господарства області». Почали будувати його ще в старі «добрі» брежнєвські часи, у 1986 році отримали й перший цукор. В основні фонди вклали майже сто мільйонів карбованців, збудували житло робітникам, почали налагоджувати соціалістичний бут і все ж гігант виявився збитковим. Звідси й похідне. Відсутність грошей, декілька мільйонів боргу внесли зміни у плани розвитку. Будівництво завершували абияк, на недоробки дивилися крізь пальці — потім дамо раду. За принципом «тримайся, проскочимо!» хотіли здати і будинок культури. Та з'ясувалося, що не все так просто...

Під листом до редакції «Молодого комунар» стояло 117 підписів. Молодь селища цукрового заводу просила розібратися, чого закрили будинок культури. Резонно запитували, як можна в приміщенні сусіднього липняцького клубу, температура якого дорівнювала взимку вуличній (—14°C), цікаво проводити дозвілля. І одними з найголовніших винуватців називали пожежників. Сигнал кликав у дорогу...

Коли під'їжджав до Добровеличківського цукрового заводу, складається враження, що авіація багатонаціональних сил замість Багдаду, внаслідок ушкодження електроніки, потрапила до райцентру Кіровоградської області і, не вагаючись, скинула свій страшний вантаж. Ось «мертва» котельня — вибиті шибки, з-під землі йде пар, напізруйновані будинки, ями й кули цегли. Та й завод якийсь пошарпаний, здається, от-от продрезнить дзвінок і після обідньої перерви на майданчик вийдуть будівельники. Згодом з'ясувалося, що розбомбили й комунікації: з селища до клубу в Липняжці відстань півтора-два кілометри, але щоб проїхати її, треба взувати ботфорди, ще й прочитати суворовські «Науку перемогати». Танцюйте, хлопці, у чоботях, але обережно, не відчайте дівчатом ноги. Діють і економічні санкції — постачання жалюзе.

...Молодий робітник ділився своїми планами на майбутнє з супутниками: «Залишу я цей клятий завод. Піду краще у колгосп». Дві жінки одночасно розповідали одна одній про нове надходження у магазин — жіночі плаття однакового п'ятдесятого розміру. Під такий невеселий акомпанемент я завітав до адміністративного приміщення цукрозаводу.

Голова профкому Валерій Михайлович Кісовський розповів про труднощі, з якими зіткнулися при спорудженні будинку культури. Поспішали, щоб на «котлябську» встигнути. З будівельниками не сварилися — трест «Кіровоградбуд» один, вибору немає, а селищу треба ще й торговельний центр, житло, побутові послуги. А цим хлопцям пальця в рот не клади — і без вашого клубу роботи в області та Кіровограді вистачає. Е, були б хоч гроші.

Нарешті відкрили будинок культури, провели урочисті збори. Виявилося, однак, що передчасно. Пожежна охорона, в особі начальника відділу ПО Добровеличківського району Івана Олександровича Пацьора, акти державної комісії не підписала. «Біда нам з тим Пацьорою: і правий він — дотримується законів, і не правий — занадто вже прискіпливий», — сумно вимовив голова профкому.

Що ж то за вимоги припинили функціонування культурного закладу? Про них розповідає заступник директора заводу Олександр Миколайович Линюк:

— Почну, мабуть, з пожежної водопровідної біля будинку культури. В ньому має бути 500 кубометрів води та, на жаль, є течя — рівень води щодобово зменшується на декілька сантиметрів. Дерев'яне перекриття стелі повинне оброблятися спеціальною речовиною, що запобігає поширенню вогню. Пацьора заліз наверх, відрізав шматочок дерева, підпалив — горить! І що тепер відіш, коли приміщення збудоване? Не випробували й пожежну сигналізацію. Пожежник каже: «Оце я зараз запалою сірника і на сцену повинна ллється вода». А куди ж її, коли сцена вже готова, навіщо обладнання псувати? В цілому вказівок багато — і двері непроєктні, і електропроводка не мідна, а алюмінієва, і п'яте й десяте.

У принципі він правий, але й до нього є багато претензій. Приїжджав Пацьора, писав, вказував на недоробки, однак практичних дій не було. А міг би вийти на своє керівництво, щоб воно посприяло припиненню подальшого будівництва. Сьогодні ми пропонуємо компромісні варіанти — автоматичне постачання води з селищного водопроводу, обладнали й пожежну сигналізацію. Привіз я нещодавно гарантійні листи БУ-2 «Цивільбуду» начальнику відділу пожежної охорони Кіровоградського обласного управління М. І. Ермакову,

де будівельники пропонують розпочати весною усунення недоліків, а тим часом дозволити експлуатацію приміщення. І візні сесії райвиконкому проводили і в обласний центр зверталися. Все безрезультативно. Хто ж візьме на себе всю відповідальність, платитиме штраф з власної кишені?

Така думка заступника директора. Що може зробити збиткове підприємство? Працює не на повну потужність, застаріло імпортне обладнання (як кажуть люди: «Поляків Льонька рятував»), зростають ціни. Доводиться йти на скорочення, у тому числі пожежної частини(!) й позавідомчої охорони, які «з'їдають» щороку відповідно 87 і 35 тисяч карбованців. Куди вже тут з клубом. І, зрештою, стоїть він і міг би працювати, «якби ж то не Пацьора».

Все ніби логічно. Але з'являються нові запитання. Як можна вкладати в будівництво 709 тисяч карбованців, а саме така кошторисна вартість будинку культури, і не подбати належним чином про можливі ускладнення, передбачені, до речі, законодавством? Навіщо взагалі погоджуватися з чим-небудь, аби виконати план, відкладаючи на потім недоробки, щоб мати в результаті суцільну недоробку (таку як завод), замість одного, але якісно збудованого приміщення. Все у нас так, живемо сьогоднішнім днем і забуваємо, що через деякий проміжок часу доведеться займатися не новим, а латанням і переробкою старого. Філософський закон про перехід кількості в якість, на жаль, в економіці нашої країни чи, принаймні, в будівництві не підтверджується.

Пожежна водопровідна — наша провина, — погоджується начальник БУ-2 «Цивільбуд» Олександр Юхимович Феркалюк, — але ми гарантуємо, що у травні дамо раду. З нашого боку недоліки були, хоча вони у переважній більшості на совісті дирекції. І сигналізація, і електропроводка — матеріали замовника. Проект також їхній. Щоб там не казали, адміністрація на будівництво звертала мало уваги, часом і порушення робили за її проханнями.

Час знати й думку пожежників, тим більше, що вони стали головною перешкодою звітним будівельникам і адміністрації заводу. Розмовляю я, звичайно, з начальником відділу пожежної охорони Добровеличківського РВВС майором Іваном Олександровичем Пацьорою.

— Між іншим, звіти вже були, — говорить пожежник, — пішли вони наверх, у ЦСУ, міністерства. Всі були задоволені, дирекція акт підписала, урочисті збори провели. БУ-2 «Цивільбуду» гроші отримало. Молодь у клуб попустили. І ніхто чомусь не подумав, що одного разу доведеться червоніти, що сотні тисяч з чорним димом вилетять у повітря. Та що гроші, хіба мало в області людей згоріло, задушилося? Не дай Боже, звісно, але ж пожежу ніхто не планує, доки хата не згорить і не повіриш, що це можливо. В законах і правилах нічого зайвого немає і всі мої претензії зовсім не дріб'язкові.

Іван Олександрович розповів всю історію з будинком культури від самого початку. Суть справи полягає в застарілому проекті. Щороку деось погорить, управління пожежної охорони вносить нові корективи, правила, з якими необхідно узгоджувати свої плани. Але дирекція заводу, отримавши проект, цього не зробила. Будівництво йшло з великими перервами — то не було матеріалів, то — фінансів. А коли працювали, надолужуючи час, робили безліч порушень. І пожежники на них вказували, наполягали на негайному їх усуненні. Якби вказівок дотримувалися, не було б сьогодні цієї критичної ситуації. Однак, обійшлося тоді без особливих втрат.

А майор Пацьора знаходив нові упущення: у 1988 — 5, у 1989 — 31, 23 червня 1990 року — 19 нових. На це вказується голові районної Ради народних депутатів, керівництву цукрового заводу, будівельникам, пишеться представлення прокурору Добровеличківського району С. С. Самусенку.

І все ж, у жовтні минулого року приймається рішення райвиконкому № 202 про відкриття будинку культури. Для заводчан це було святом. Нарешті в селищі мож-

на буде подивитися кіно, сходити на ганці, дітей, аби не вешталися по смітниках, відправити до якого-небудь гуртка чи секції. На жаль, свято тривало недовго. Напередодні Нового року виходить постановою пожежної охорони про закриття приміщення.

— Як бачите, нарікання на відсутність практичних дій з мого боку, безпідставне, — розповідає Іван Олександрович. — Мені залишалося хіба що самому брати кельму в руки і виправляти недоліки. А навіщо тоді на цукровому заводі існує технічний відділ, який зобов'язаний здійснювати нагляд за будівництвом, якістю виконання, обсягом робіт? За що вони гроші отримують? Крайнім однак знайшли — пожежників. «Якби ж не Пацьора». А як згорить будинок, на чій плечі відповідальність перекладуть? На пожежників — навіщо акт підписували. Раніше як було. Викликають нас у райком, кулаком по столі: «Ти що нам плани зриваєш?!» Тепер так не робили. Та й компроміси не такі вже й прості, адже автоматичне постачання води в резервуар здійснюватиметься з водопровідної мережі селища. Відповідно, коли мережу де-небудь перекине, пожежні наслідки смоктатимуть повітря. І не в одному резервуарі справа. Різноманітних порушень там — за п'ятдесят...

Так вважає майор І. О. Пацьора. Він абсолютно правий. Та кому потрібна нині принципність, відповідальність. Варто людині почати виконувати свої обов'язки так, як належить, і це одразу викликає панцигову реакцію в різних сферах, працівник стає багатьом не завади, псує липові показники, дратує начальство. «Йшов би цей Пацьора на підвищення, чи що», — мріють на цукрозаводі. «Треба примусити будівельне управління і дирекцію здійснити всі необхідні заходи», — переконаний І. О. Пацьора. «А які заходи, коли грошей немає?», — розуміють усі. Програє ж одна сторона — молодь.

Дівчата сидять вдома, хлопці гуртуються у підвалах. Розваги, як бачите, майже як у королівських дітей підземелля. Щоб якось виправити становище, вчителі пропонують учням проводити вечори відпочинку у школі. Але по собі знаю, як не хотілося після цілого дня заняття знову бути під пильним оком педколективу. Ще й музику апаратуру з будинку культури профком не дає, береже, мабуть, на далеке потім. Запитую в учнів одинадцятого класу чи після закінчення школи залишаться хто працювати вдома. Де там... Набридло вже болото місити, а ще як цукровий завод закриють, тоді й поготів. Почув і цікаво думку: «Вже б краще будинок культури і не відкривали. Роз'ярили душу і basta! Чекайте, діти, хто кого подолає — дирекція чи пожежники».

От і все. Пообідав у заводській їдальні (готують добре, краще ресторану) та й поїхав у Кіровоград. А проблеми залишилися у Добровеличківці. Їх так багато, що невідомо, чи зможе хто всі вирішити. Однак робити щось треба. Приміщення, де не бувають люди, за народними спостереженнями, гине саме по собі. Чуєте, начальники?

Є. ШЕПІТЬКО.

Добровеличківський район.

ДЕ ГАЗЕТА?

З такими запитаннями до нас звернулася жителька Кіровограда Галина Іванівна Бичкалюк. Вона передплатила тижневик і радо зустрічала кожен номер. Та останніми тижнями за звичайці (відділення зв'язку № 13) не приносять «МК» а витворюють інші чудеса — то листа не того в поштову скриньку кинуть, то ще щось.

Ми надіємося отримати офіційну відповідь від начальника даного відділення, тим паче, що люди не винні, що в поштарів щось не клеїться, а саме такі слова чуємо у відмовки дуже часто.

НАШ КОР.

Нині наша республіка переживає далеко не кращі часи: поглиблюється криза в економіці, загострюється політична боротьба між різноманітними політичними силами. Формується багатопартійна система. У нас ще мало правдивої інформації про діяльність нових партій, оскільки в різних джерелах вона інколи протилежна. А тому корисними і необхідними, у зв'язку з цим, є зустрічі з її лідерами.

Нещодавно відбулась така зустріч у ЦК ЛКСМ України (МДС) з головою Української республіканської партії Левком Григоровичем Лук'яненком, на якій були присутні секретарі та зав. відділами ідеології і культури обкомів комсомолу, редактори обласних молодіжних газет, відповідальні працівники центрального комітету комсомолу. Для нас зустріч стала цікавою ще й тому, що УРП має тісні стосунки із Спілкою незалежної української молоді (Снум), організацією за своїми цілями і завдан-

нями альтернативною комсомолу.

Із багатьох питань, на які відповів Левко Григорович, хотілося б запропонувати читачам «Молодого комунара» дев'ять, які в цілому дають уявлення про діяльність УРП, її керівництва сьогодні.

— Розкажіть, будь ласка, Левко Григоровичу, про себе, з чого починалась ваша політична кар'єра!

— Народився я в 1927 році в селі Хрипівцях, що на Чернігівщині. В 1958 році закінчив юридичний факультет Московського університету. В 1958—1959 роках брав активну участь у створенні і діяльності такої організації, як «Українська робітничо-селянська спілка», за що згодом був заарештований та засуджений у 1961 році — спочатку до розстрілу, який було замінено ув'язненням на 15 років по статті «антирадянська пропаган-

да й агітація». В 1976 році відбув покарання й поселився в Чернігові.

У листопаді цього ж року, зокрема, з моєї ініціативи була створена «Українська група» на сприяння виконання Гельсінських угод. У своєму «Меморандумі № 1» ми заявили, що голод 1932—1933 років треба вважати штучним. У лютому 1977 року почалися арешти. Засудили мене на 10 років особливо суворого режиму і 5 років заслання. Звільнили наприкінці 1988 року. Так що маю 25 років загального «тюремного стажу».

Нині — народний депутат Української РСР, заступник голови парламентської опозиції (Народної ради) у Верховній Раді.

— Яка історія створення УРП?

— Українська республіканська партія веде свій родовід від 1976 року, коли була створена українська громадянська група спри-

няння виконання Гельсінських угод як неофіційна правозахисна організація. Це була одна з перших дисидентських груп на Україні. Але після арешту її членів вона змогла відновитися лише в 1988 році під назвою — Українська Гельсінська Спілка. Декларація принципів УГС визначила свою головну мету — суверенна Україна, захист громадянських прав особистості.

У період організації і становлення Народного Руху України за перебудову значна кількість членів УГС паралельно працювала в органах Руху М. Гориня — секретаря УГС, обрали і головою секретаріату Руху. Крім того деякі лідери і члени Спілки увійшли до Великої Ради: із 11 секретарів Руху — 7 є члени УГС.

З часом постало питання про створення на базі УГС нової партії. Тому 29—30 квітня минулого року у Києві відбувся установчий з'їзд УРП. Мандатна комісія доповідала, що на час розпуску УГС мала 2300 членів, тобто це і був наш «початковий» кількісний склад. З'їзд обрав мене головою партії, а заступниками Степана Хмару і Григорія Гребенюка.

— Розкажіть про статут Української республіканської партії.

— Говорячи про статут УРП, хотілося б звернути увагу на критерій поділу партій. Основне тут — ставлення до державного статусу України. Ми — самостійники, тобто домагаємось незалежної самостійності України шляхом активної парламентської боротьби, використовуючи існуючу систему органів державної влади.

Завдання наші надзвичайно складні, а тому наш статут не допускає фракційної діяльності. Із 72 членів ради — 40 входять до неї згідно з посадами. Рада має право виключати з партії та інше.

— Яка ідеологія УРП?

— Якщо одним словом, то це — антикомунізм. Вважаємо, що комуністична ідеологія і її практика є антилюдською і протиприродною за своєю суттю. Московський імперіалізм і шовінізм були і залишаються найбільшою небезпекою для існування української нації.

— Ваша думка про нинішню діяльність комсомолу України?

— Комсомол завжди був зв'язаний із діяльністю Комуністичної партії, був її надійним резервом і помічником. І в назві комсомолу сьогодні зберігається його комуністична спрямованість. Комсомол Украї-

ни завжди керувався з Москви. Ми рішуче виступаємо проти будь-якого втручання в наші справи із-за меж України, а тому ми не розуміємо, коли республіканський комсомол виконує волю центру. Якби комсомол України повністю відмежувався від Москви, діяв в інтересах молоді України, то, можливо б, тоді ми співпрацювали з ним.

— Яка зараз чисельність і кількість керівництва УРП, із зарплати платі?

— УРП нині нараховує близько 8 тисяч своїх членів. Партія має Раду із 78 чоловік, а також 10 керівників (згідно з статутом), в тому числі голову, двох заступників і 7 секретарів. Оклади встановлені кожному із керівників по 270 карбованців. До роботи залучаємо ще й референтів, праця яких також оплачується. Керівники нашої партії, котрі є народними депутатами, грошей не отримують, оскільки мають зарплату в парламенті.

Орієнтовно на 1—2 червня цього року намічено провести II з'їзд УРП. Нам не загрожує «кадровий» застій. Щороку у нас відбувається ротація кадрів. Не може бути і вождизму, захвалення, піднесення якоїсь особи над всією партією.

— Чи задовольняє вас зовнішньо-політична діяльність України?

— Зовнішня політика — важлива галузь суверенітету України. Тут слід працювати у двох напрямках. Перший — відкриття консулатів, згодом посольства, коли Україна стане самостійною державою, у країнах світу. Другий — відкриття дипломатичної школи, підготовка своїх дипломатів, нашої української еліти. Це можна було б зробити на базі факультету міжнародних відносин держуніверситету, але краще, коли у нас буде своя дипломатична академія. Однак нестача фінансів поки що не дає це зробити, адже фінансуємось із Москви?!

Щодо самостійної зовнішньої діяльності України, то вона проявилась вперше, коли в ООН була засуджена політика центру — Москви, щодо застосування зброї у відомих подіях, які відбулись у Литві.

— Що думаєте про економічний устрій України?

— Ми за найрізноманітніші форми власності, приватну власність на землю, загалом за проведення широкі приватизації. Ми

були свідками «великих перемог» комуністичної планової економіки, насильного введення колективізації на селі, що згодом призвело до виродження хазяїна. Я не заперечую повністю колгоспів, але нехай вільна конкуренція визначить, хто має господарювати на землі: колгосп чи фермер.

— Снажить про взаємовідносини УРП і Снуму.

— Наші відносини ніколи не були такими як КПРС і ВЛКСМ. Спілка незалежної української молоді схвалювала програму УГС, згодом УРП, тому у нас спільні інтереси. Однак молоді люди із Снуму займають дуже радикальні позиції, сповідають ідеологію Донцова, яка, на наш погляд, не може використовуватися сьогодні, вона була характерною для періоду другої світової війни. Ми за плюралізм в економіці, політиці, за демократичний розвиток, а тому вважаємо інтегральний націоналізм недоцільним. Та й під час розмов з лідерами Снуму з'ясується, що вони його глибоко не знають. А тому вивчати і знати націоналізм — це наше завдання. Цю думку поділяє і член УРП, один із керівників Снуму Ігор Деркач. Його, як і нас, турбують заяви і дії таких «крайніх» як Олег Вітович.

На закінчення цієї публікації хотілося б додати, що Л. Г. Лук'яненко і його соратники по партії, які були на зустрічі, не зовсім добре обізнані із ситуацією, що склалась нині у комсомолі, його програмними документами та конкретними справами, а тому говорять про комсомол стереотипами минулих років.

В учасників зустрічі склалось також враження, що Левко Григорович дещо применшує взаємовідносини УРП і Снуму. До речі, події минулого та й цього року свідчать, що вони працюють у досить таки тісному контакті. Про це, зокрема, вже писалось у «Молодому комунарі» (№ 24 від 12 червня 1990 р.) у статті Ю. Колесникова — спецкора «Правди України» — «Куди йде Снум» та у статті В. Грабової — секретаря обкому комсомолу — «Снум: Вчора. Сьогодні. Завтра?» (№ 50 від 1 грудня 1990 р.) та інших публікаціях щотижневика.

А. СТОЯН, зав. відділом ідеології і культури ОК ЛКСМУ (МДС).

На знімку: голова УРП Л. Г. ЛУК'ЯНЕНКО.

Фото В. ГРИБА.

Л. Г. ЛУК'ЯНЕНКО

та інші...

ВІТРИНА

ВІРШ В АЛЬБОМ

Майк ЙОГАНСЕН

Як дихає ніжно, і легко, і тихо
обличчя...
— По галяві сонній без краю
блукають коліна,
Коли біля тебе лежить твоя річка...
І хилить, і хилить у глиб сумирної
хвилі.
Заснуло у синяві місяця блідеє личко,
І в піні, і в вітрі без краю лине
і лине...
— Коли біля тебе лежить твоя річка,

Забуваєш сніги, що обличчя
стиглими хвилями вкрили.
Як птиця зимою, чоло ховаєш під
крила.
Коли біля тебе лежить твоя річка...
посічено днями,
Коли біля тебе лежить твоя річка...
— Випростуєш крила і знаєш, що
день не устане,
Коли не полинеш до його з останньої
крепкої сили.

БУДЬТЕ МИЛОСЕРДНІ

Дефіцити, черги, ціни, інфляція, безробіття, націоналізм на ворожнечу та багато інших насущних, ханжоловських питань, що забирають час і сили. І поруч з усім цим у нашому житті міцно посіло місце таке поняття, як милосердя. Сумні посмішки, дорослу тугу ви зустрінете в очах маленьких мешканців будь-якого із 46 дитячих будинків республіки, у будь-якій із 34 шкіл-інтернатів для сиріт. Сімдесят з лишнім тисяч знедолених дітей на Україні відчувають потребу в ласці й увазі, в елементарних предметах першої необхідності і повноцінному харчуванні. І далеко не всі отримують все це.

Ще одним важливим кроком опікування про дітей сиріт стане організована Республіканським пересувним центром «Молодь України» спільно з Спілкою піонерських організацій України добродійна акція «Надія». У травні нинішнього року гостями 10 дитячих будинків центральної і південно-західної частини республіки стануть провідні творчі сили республіки, представники всіх зацікавлених організацій.

«Надія» — це не тільки наша надія на вашу чуйність і великодушність, це — надія десятих тисяч дітей з покарченими доллями на справедливості нашого суспільства, де вони могли б почуватися повноцінними членами великої сім'ї, відчувати впевненість у подальшій своїй долі.

Щоб добродійній акції «Надія» відповідь вам по телефону: 212-83-76, 211-06-46 (Київ).

Розрахунковий рахунок № 04700122 у Київській міській дирекції Укрспонбанку м. Києва, МФО 322012, з поштовою «Добродійна акція «Надія».

Республіканський пересувний центр ЦК ЛКСМУ (МДС) «Молодь України», Координаційна Рада Спілки піонерських організацій України.

ТЕАТР... БЕЗ МАЙБУТНЬОГО

Про невдачі театру в Кіровограді вже писано й переписано. На жаль, останніми роками мусимо говорити про невдачі... А так би хотілось про інше: коли кожен спектакль — свято, в театрі зустрічаються родинами друзі, знайомі, потім обговорюють виставу, шанують акторів, авторів, режисерів. Правда, ніби з області фантастики? Театр повинен бути духовним вогнищем, де за допомогою мистецтва люди стають благороднішими, добрішими, збагачуються духовно та інтелектуально. А це можливо лише тоді, коли в основі пропонованої вистави лежать високі людські цінності, ідеї, що хвилюють уми. Та плюс до цього — талановита драматургія твору, щирість і безпосередність акторської гри. То й, може, викрешиться та іскра, коли виходиш із театру і хочеться думати про життя, про високе, коли після довгих днів байдужості в душі прокидається щось трепетне і неповторне. Саме це почуття поведе мене в театр наступного разу, і ще раз, і ще раз...

Наш же обласний театр, по-моєму, на це ніколи не орієнтувався. Коли мистецтво творилося, як і все інше за рознарядкою з обкому — тут все ясно. Ну, не було волі, куди ти дінешся? Після 85-го мотузочку поступово почали відпускати... Що робити? Люди від театру відвернулися. Як повернути глядачів? Кон'юнктуру, розвагами. І тільки. А на руках і ногах ще хайдани страху і звички оглядатися на началь-

ство. Ну, що ставити? «Провінціалки» Я. Стельмаха. Тодішні режисери, мабуть, вбачали у цій слабенькій п'єсі нові, перебудовні ідеї, а за ними не помітили неблизьку драматургію та й про власну інтерпретацію, філософський зміст думати було ніколи. До того ж, узв'язав за цей твір наш театр вже тоді, коли вона прокотилася по обласних театрах. Ми, як усі... А глядач не йде. А тут ще й настійні розмови про український театр та українську мову на сцені. І Міністерство культури під впливом громадськості почало приймати відповідні рішення. А місто російськомовне.

І все ж, був шанс. Але його знову не використали. Поставили «Назара Стодолю». Аякже, українська класика! Та чому не згадали, як ця п'єса вивчалася у школі? Ну, звичайно, із класових позицій. Тож чи могла вона привабити освіченого глядача, цінителя мистецтва, якому уже ті «позиції» в печінках сидять... Так само й п'єси І. Карпенка-Карого, М. Кропивницького. Тільки розглядаючи ці твори з багатогранних, філософських підходів, знімаючи з них чорно-білу фарбу, можна зацікавити глядачів. Ну, не йде театральна публіка на українську класику, то треба привабити міщанина. Ясно, що взяти його можна чимось легеньким, бездумним, щоб не переважило заплівлі жиром мізки та серце. Якраз підійде п'єса типу «Тіточка Чарлея».

Хоча під час спектаклю й

сміялись, після нього хочеться плакати. Хай пробачать шанувальники жанру, але мені такі речі здаються примітивними і викликають лише роздратування та жаль. Жаль не тільки за даремно витраченими двома годинами часу, а й за нашим театром та акторами, які змушені мати в своєму репертуарі таких «тіточок».

Ну що, повалив місцевий обиватель до театру після «тіточки»? І не повалить, бо такі сюжетники, та й набагато крутіші їм щодня і щогодини пропонують море відеосалонів та й кінострічок, яке теж, ставши комерційним, вище мордобобою та оголеною натурою, піднімаються рідко.

Ну, що ж, такі наші смаки. А хто виховає інші? Театр мав би це робити в першу чергу. Так, можна було скористатися кон'юнктурою і одразу ж, після опублікування, в час, коли точились гострі дискусії про мову, взяти до свого репертуару, наприклад, п'єсу М. Куліша, письменника, що загинув у сталінських концтаборах, «Мина Мазайло».

Та не ждати поки це зроблять інші театри. Знаю, зал не був би переповнений, але що нехай у кількох глядачів, залишилося б щось у душі, яке знову й знову привело б їх до театру, впевнена. Інакше не можна. «Свого» глядача під час цієї духовної пустелі, яка панує нероздільно, особливо в провінціях, завоювати катастрофічно важко. Але вихід — лише у цьому.

А такі п'єси виховують не лише глядача, а й актора.

Оцього нашого злиденного, закомлексованого своєю побутовою і творчою безталанністю актора, бо інакше найчудовіший твір у його вустах так і залишиться сірятиною.

Ми постійно відстаємо. Замість «Міни Мазайла» ставимо «97». Теж гарна п'єса, але ж уже ставлена-переставлена, і знову ж з яскраво окресленою класовою оцінкою. Винниченка, нашого земляка ми поставили після того, як за «Законом» вже було знято навізть телеспектакль... Сьогодні треба ставити Винниченку «Між двох сил».

О, тут уже опоненти можуть мені закинути, що це бажання перетворити театр у політичну трибуну. Я не абсолютний прихильник цієї ідеї, але й не рішучий противник. До того ж, наш театр ще не відзначився у цій галузі взагалі. Інша справа, що зі сцени не повинна звучати гола публіцистика, нашивидку склепана у спектакль, але справжнє мистецтво має порушувати хвилюючі суспільство теми.

Але ж ні. «Між двох сил» на сцені кропивничан... Якщо це й буде, то знову через кілька років.

Цікаво, скільки ще місяців, років в час так званих ринкових стосунків, думає протягнути театр? Сьогодні він згасає. І якщо все продовжуватиметься так і далі — театр у Кіровограді, який був колосом української драматургії — не має майбутнього. Буду щасливим помилитися.

С. ОРЕЛ.

«БАРДАК» ЧИ ВИХІД?

СОЦІУМ ♦ СОЦІУМ ♦ СОЦІУМ

Ідемо до ринку. Хто знає чи правильно, чи ні, але ідемо. Вже більше як місяць живемо за новими цінами. Найбільше вони вдарили по молоді — студентах, учнях.

Що думають про ринок ваші ровесники, учні Компаніївської середньої школи та ветеринарного технікуму?

«Ціни нада зменшити. Закон про забастовки прийняти. Щоб товару багато було, як колись».

«Не знаю». (5 відповідей).

«По-перше, ринкова економіка неможлива без тісних, безпосередніх економічних зв'язків, які зараз зруйновані або зведені нанівце, йде «війна законів» в результаті якої багаторічні зв'язки почали рватися, керівники підприємств почали шукати вихід на зовнішній ринок, де за безцінь продають стратегічну сировину — ліс, хутро і саме головне, кольорові метали: алюміній, титан, мідь, свинець, які збувають під виглядом металобрухту. Щоб зупинити такий негативний процес, потрібен жорсткий контроль за справами на зовнішніх та внутрішніх ринках, але лише контроль, а не грубе втручання в справи економіки».

По-друге. Розвиток економіки неможливий без сільського господарства, потрібно більше звертати уваги на потреби села, ширше впроваджувати нові форми господарювання: оренду, фермерство — саме ці нові форми, на мою думку, й повинні стати основою агропромислового комплексу. Колгоспи та радгоспи — праця низькопродуктивна, ви можете заперечити, а як же високі врожаї, перевиконання планів по здачі продукції. Це досягнуто завдяки повальній штурмівщині. На мою думку, в колгоспах та радгоспах немає майбутнього».

По-третє. Широке впровадження частної торгівлі. Це дасть змогу стабілізувати внутрішній ринок».

«К ринковій економіці відношусь отрицательно».

«Як я розумію ринкову економіку? Цього я взагалі добре не можу зрозуміти. Мені здається, що в нашій країні

ніхто не знає, якою вона повинна бути. І мені здається, що нормальної її, як такої, в нас і буде ніколи. Для цього потрібен час, високий рівень продуктивних сил, чого в нас немає. А, взагалі, мабуть, це вільна торгівля, нестабільні ціни, широкий внутрішній ринок, насиче-

ність ринку товарами, конкуренція між фірмами, кооперативами і т. п., боротьба за споживача, покупця».

«Ринкова економіка — це єдиний шлях, по якому наша країна вийде з становища, яке склалося».

«Ринкова економіка — це така штука, яку ніхто не може вирішити до кінця».

«Взагалі я ринковою економікою не цікавлюсь, так як політика мене не цікавить. Але підвищення цін мене дуже хвилює».

«Ринкова економіка привела країну в тупик».

«Ринкова економіка нашої країни, на мій погляд, не потрібна. Тому що раніше, наприклад, 70—80 рр. жили і без неї. Можна і в цей час прожити».

«Ринкова економіка це обдирательство трудового народу. Живемо як у казці — по бороді текло, а в рот не попало».

«Наша країна зараз поступово переходить до ринкової економіки. Що це значить? Це значить, що піднімуться ціни до ринкового рівня, підприємства мають право встановлювати ціни на свою продукцію, громадянин (кожен) якщо має кошти, має право купити підприємство, стати його власником. В державі буде і вже існує три ціни: державна, кооперативна, договірна».

«Я думаю, що ринкова економіка не потрібна, щоб вона була, адже все коштує дуже дорого».

«Ринкова економіка — це коли ціни встановлюються риночні на державну продукцію, для того, щоб задавити спекуляцію».

«З моєї точки зору ринкова економіка — це коли товари по ринковим цінам, а цих товарів дуже мало. Ця система доведе країну до критичного стану».

«Де здрастеует спекуляція в законі».

«Спочатку треба було провести реформу грошових одиниць, щоб підтримати грошовий рівень людей».

«Бардак». (3 відпов.)

«У нас її жоден економіст не розуміє».

В магазині уже продають зелену ковбасу».

«На мій погляд — це просто щось дурне і непотрібне. Я вважаю, що для студентів це взагалі непотрібно».

«Видумки, дурісткі», «щастя» х організм».

«Ніякого толку, яке життя було в Радянському Союзі, таке й залишається».

ЧЕКАЙТЕ, І ВОНО ПРИЙДЕ

Передачу «Молодий комунар» не пачкають і заважають їй читати його публікації. Прочитала «Два листи про любов», згадала свою історію.

Мені 18, маю чоловіка, донечці дев'ять місяців. Майже два роки минуло з того дня, як вийшла заміж, але перше похання бути не можу. Була я тоді ще малою, але вже пізнала страсть близької людини.

Хлопця того знала давно та не похання не було з ним. І тільки з цим чоловіком це сталося. Коли ми

який вирішив мою долю. Відкривала конверт, а серце ніби говорило: не читай, не треба. Прочитала таки, стало холодно на душі від того листа. Людина, яку я кохала, зробила мені боляче. Ви зчитаете, що ж в тому листі?

А ось що: «Я відслужу і повернуся додому, поберемось з тобою, але чи буде у нас свій дім, своя машина?» Ці слова вразили найбільше. Потім — ще листи з подібними словами й запитаннями. Що було робити? Я була йому не потрібна. Він знав, що за мою сест-

є пречудову вагую подобити міс-
тину. Кожен раз чекає, чекає...

ЧЕКАЙТЕ, І ВОНО ПРИЙДЕ

Передплачую «Молодий комунар» не перший рік і завжди із захопленням читав його публікації. Прочитала «Два листи про любов», згадала свою історію.

Мені 18, маю чоловіка, донечці дві роки. Майже два роки минуло з того дня, як вийшла заміж, але перше кохання бути не можу. Була я тоді ще малою, але вже пізнала страсть близької людини.

Хлопця того знала давно та не помічала, що він гарний з себе. Коли мені було 12 років, відчула, що щемить серце, коли бачу його. Хтось подумав: «Любов у 12 років — та це вигадка!», але це було так. Я кохала його, а він не знав. Відкрилася йому через два роки. Почали зустрічатися. Я гадала, що хоч подобаюся йому, але...

Він вимагав від мене повної відданості йому. Інше назвучи, я повинна була віддатися йому, та мені не дозволила зробити це дівоча гідність. Тим більше його обіцянки женитися на мені я не сприймала всерйоз. Хто ж дозволить розписуватися в 14 років, а чекати три роки, дуже довго для нього. Тож залишилася я зі своєю любов'ю, а він пішов служити. Через подругу дізналася, яна в нього адреса, почала писати. Написала кілька листів, відповіді не було. Та нарешті дочекалася. Ось він, довгожданий лист, читала кілька разів, щодня, поки не отримала ще один. Писала відповіді і знову чекала. Для мене не було нічого милішого, ніж ті листи, та одного дня прийшов лист.

Він вирішив мою долю. Відиривала конверт, а серце ніби говорило: не читай, не треба. Прочитала, таки, стало холодно на душі від того листа. Людина, яку я кохала, зробила мені боляче. Ви зпитаєте, що ж в тому листі?

А ось що: «Я відслужу і повернуся додому, поберемося з тобою, але чи буде у нас свій дім, своя машина?» Ці слова вразили найбільше. Потім — ще листи з подібними словами й запитаннями. Що було робити? Я була йому потрібна. Він знав, що за мою сестрою був гарний посаг, цього ж ченув за мною. Та доля вирішила інакше. Я познайомилася з іншим, який через кілька місяців став моїм чоловіком. Він не вимагав від мене нічого, ні посагу, ні любові. Повіз понатати, та й залишив біля себе на все життя. Всі мої родичі були проти, але тепер я щаслива з ним, а перше кохання забути дуже важко. Отане-то воно, те перше кохання. Розлюбиш, а пам'ятає тиш довго-довго.

Тепер я кохаю чоловіка, він дав мені свою любов, дав мені щастя, а я подарувала йому гарну донечку і ще більше щаслива, хоч щемить серце, як колись, при зустрічі з тим, першим коханням.

Ще хочу сказати: дівчата не треба вірити в те, що немає кохання, воно є, тільки кожен зустрічає його у різному віці. Тож чекайте свого коханого. Єдиного, люблячого.

З повагою Валя Х.

На знімку Д. Яковського як маєте можливість, прошу надіслати листи до редакції, а там відповімо.

По-тре, широкий внутрішній ринок. Це дасть змогу стабілізувати внутрішній ринок».

«К ринковій економіці відноситься отримувальні».

«Як я розумію ринкову економіку? Цього я взагалі добре не можу зрозуміти. Мені здається, що в нашій країні ніхто не знає, якщо вона повинна бути. Мені здається, що нормальної її, як такої, в ній не буде ніколи. Для цього потрібен чималий високий рівень продуктивних сил, чого в нас немає. А, нагадую, мабуть, це вільна торгівля, нестабільні ціни, широкий внутрішній ринок, насиче-

«Спочатку треба було провести реформу грошових одиниць, щоб підтримати грошовий рівень цін».

«Бардак». (З відповідей на запитання) «У нас її жоден економіст не розуміє. В магазинах уже продають зелену ковбасу».

«На мій погляд — це просто щось дурне і неадекватне. Я вважаю, що для студентів це взагалі «непотрібно».

«Видумки, дурісткі», — заперечують організації.

«Ніякого толку, яке життя було в Радянському Союзі, таке й залишається».

НЕ ТРЕБА ЖАЛКУВАТИ...

Є любов, нема — ніхто не знає. Я думаю, любові ніхто не може навчити. Кожен розуміє її по-своєму. Звинувати батьків, що вони не навчили нас любові, не потрібно.

Мені назвали: треба любити батьків, людей, які тебе оточують, а як їх любити? Поважати чи ще щось?

Хочу звернутися до Ольги. На мій погляд усі хлопці однакові. Вони добуваються того, що їм треба, а потім роблять вигляд, що нічого не було. І якщо він тебе кинув через те, що ти не захотіла вступити з ним в інтимні стосунки, то жалкувати за таким «другом» не треба.

Таня С.

СТУДЕНТ НА ЕКЗАМЕНИ

Екзаменатор: Назвіть, будь ласка, будь-яку давню російську літературну пам'ятку.

Студент: «Повість полум'яних літ».

Професор: Порівняйте систему освіти в царській Росії з сучасною.

Студентка: Гімназія давала початкову освіту, прогімназія — вищу. Люди були грамотні і робили, хто чим хотів. А зараз навчання у вузі — це профанція освіти, а випускники середніх шкіл мають атестати, та не мають знань.

Доцент: Намалюйте словесний портрет сучасного вчителя.

Студент: Учтель бігає по місту, ганяється за грішми, час проводить у чергах, і не дає дітям знань, бо не має.

Викладач: Як ви знаєте педагогічні ідеї видатних людей минулого?

Студентка [боязливо, тремлячо, невпевнено]: Маркс обгрунтував ідею «вільного виховання». Він учив дітей гратися від 2 до 6 годин. Оуен був утопічним спеціалістом, а Крупська була за кордоном і написала «Народну педагогіку».

Екзаменатор: Хто обгрунтував класно-урочну систему навчання?

Студент: Ян... [невпевнено]... Ковський...

Екзаменатор [здивовано]: Янковський!!! Олер!!!

Студент: Так!

Викладач: Хто такий Як Коменський?

Студент: Педагог із Прибалтики.

Доцент: Як ви розумієте диференціацію навчання?

Студентка: Відмінники нехай вчать-ся в школі, а дітям педагогам краще вчитися в сепетей, з них там більший буде толк.

Професор: Чим прославився Песталоцці?

Студент: Він працював на фермі, у дитбудинку і написав «Генвальд та Гертруда».

Викладач: Ваша думка про сучасне виховання?

Студент: Поки дійдемо до ринку, буде упадок морального виховання.

Почув В. ЛІКОВ.

м. Кіровоград.

КУЛЬТУРА, А НЕ ПОКАЗУХА,

АБО НОВИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ

Раніше тільки польська шляхта і російські дворяни називали нашу рідну мову «холопською», а зараз зрусифіковані нащадки козацьких родин величають «жлобською». Різниця невелика. Таке ж невелике становить й українських шкіл. Більшість їх розташована у селах, у Кіровограді українських шкіл лише кілька. Тож з надією сприйняв звістку про появу першої на Кіровоградщині національної неповної середньої школи № 21, де директором працює вчитель української мови за фахом, відмінник народної освіти УРСР, відповідальний секретар Товариства української мови ім. Т. Г. Шевченка, В. І. Каюков. З вірою, так як сподівався, що школа ця стане, як він писав «опорним закладом обласного Товариства української мови ім. Т. Г. Шевченка, міської Асоціації вчителів української мови й літератури, обласного Товариства любителів книги, буде осередком відродження національної культури і традицій».

Але при всій повазі до В. І. Каюкова, змушений все ж назвати його власну концепцію національної школи відірваною від життя і навіть шкідливою для процесу національного відродження.

Почну з орієнтовного планування навчальних годин. Отже історія. Історію УРСР Василь Іванович планує вивчати з 1-го класу. Не знаю хто як, а я, історик, не розумію, як можна навчити дітей любові до історії рідного краю, коли вони не знають самої мови, відсутні підручники. Демографічно звучать і слова концепції, що «...педагогічний колектив допоможе ознайомитися з долями П. Сагайдачного, М. Кривоноса, І. Богуня, І. Сірка, С. Морозенка, Д. Нечая». Далі продовжується ще більший перелік імен інших визначних діячів історії і культури України. У цьому «новому» напрямі діяльності нічого нового немає. Доля відомих людей землі нашої вивчалися і раніше, вивчаються і зараз у курсі історії УРСР. Пов-

ністю з навчального плану викинуто історію стародавнього світу, середніх віків, взагалі історію всіх країн світу. Навіщо кидатися із крайнощів у крайнощі? При сучасному всесвітньому процесі універсалізації знань В. І. Каюков створює нову «залізну завісу», за якою залишається все «ненаше».

Дивним здається планування математичних дисциплін. За концепцією директора НСШ № 21 викладання цих предметів скорочується на 2—3 години. Одночасно В. І. Каюков пише, що «...уроки математики, а також факультативні заняття сприятимуть ознайомленню дітей з багатющою скарбницею математичної думки на Україні». Це те ж саме, що вивчаючи устрій автомобіля, взяти одне колесо і доводити, що ця деталь машини найголовніша, тоді як і без багатьох частин вона не змогла б рушити. Тим паче дивно тому, що при переході до ринку роль точних наук зростає.

Цікаво складено цикл природничих наук. На вивчення ботаніки, зоології, біології В. І. Каюков виділяє всього по 1-й годині на тиждень для всіх класів, з 1-го по 11-й, одночасно. Чи можна при виділенні 34 годин на рік усе це вивчити? Такий же час виділено на «гуртові співи». Нововведення В. І. Каюкова в тому, що тепер примусово на уроках будуть співати учні старших класів. 16—17-річних юнаків і дівчат практично неможливо зацікавити такими «співами». Отже, примус. А з фізики відомо — дія завжди викликає протидію.

Згоден, що питання про планування предметів в національній школі проблематичне. Але виходячи з концепції В. І. Каюкова навіть неспеціаліст побачить, що він підійшов до цієї проблеми однобоко. Бо як можна розцінити те, що у молодших класах скорочуються уроки мови, математики. Кожен знає, що основи знань закладаються в молодших класах і з роками дитина роз-

виває на цьому фундаменті нові знання. Спробуйте тоді заставити вивчити щось у старших класах, коли діти не вміють лічити, охайно і без помилок писати.

Візьмемо навчально-виховну роботу. На думку В. І. Каюкова у національній школі будуть діяти хор народної пісні, фольклорні колективи (у множині! — А. В.), театральні студії, майстерні народних промислів, клуби любителів книги, клуб для роботи з важкохворуваними підлітками, кімната-музей Т. Г. Шевченка, музей Ю. І. Яновського, іменна кімната А. Міцкевича, музей хліба, етнографічний музей, клуб інтернаціональної дружби, шкільний лекторій, кабінет рідного слова, хор батьків, сімейний ансамбль, група пропагандистів рідного слова.

Гарно написано, в деякій мірі навіть фантастичніше «Утопії» Томаса Мора, утопічніше поглядів Сен-Сімона, Фур'є й Оуена. Якщо ще сюди додати навчальні уроки, гуртки й олімпіади по предметах, шкільні вечори, зустрічі, конкурси, змагання, то вийде у В. І. Каюкова програма максимум років так на 100 роботи. Бо де взяти кошти для стількох нових приміщень і для проведення заходів? Звідки набрати стільки спеціалістів? І врешті-решт: головне для дітей — здобуття глибоких знань, а не участь у показових хорах, які працюють в основному не на дітей, а на автора такої ідеї.

У лютому цього року учні і вчителі цієї школи запросили дев'ятикласників нашої СШ № 15 та СШ № 23 на святкування стретіння. Школярі кілька разів зустрічалися, обговорювали програму свята. Наші старшокласники дуже хвилювались, готуючись до зустрічі. Як не як — ця школа перша в області. Біля шкільної роздягальні знаходилась так звана «Світлиця», про яку багато писали у пресі. Основні її елементи збережені, ті-

льки показана світлиця не в справжній українській красі і чистоті, а як пародія на нашу злиденність. Худі подушки, килимок зразка 60-х років, залізне ліжко. Для мене українська світлиця — осередок культури мого народу, гостинності й шани до своїх національних традицій, символ віри у свої корені і шлях у історію. Тож світлиця повинна була б бути показана у всій красі і різнобар'ї.

Ніякого свята не відбулося. Учителів не було, за винятком вчителя народних ремесел. Діти не змагались, тому що навіть спортзал був на замку. Ніяких ігор і розваг. Лише під кінець «святкування» не дуже охоче спалили макет зими і хвилин десять пограли в гру на закінчення слів пісень. Більш-менш дружно заспівали лише «Америка бой, Америка джой!»

Зараз дуже багато надмірної ейфорії від появи першої національної школи на Кіровоградщині. Хтось може сказати, що все це критиканство, а В. І. Каюков — перший. Що це експеримент. Але я проти подібних експериментів на дітях. І якраз тому, що НСШ № 21 — перша, я не хочу, щоб таким же шляхом пішли школи №№ 3, 4 та 23, які з 1991 року повинні працювати за концепцією Василя Івановича. Бо не туди прийдемо, як у нас вже не раз бувало.

Не подумайте, що я проти національної школи, української мови, вивчення традицій.

Національна школа повинна не відкинути нас у далеке минуле, а навчити сучасних українців культури свого народу. Не треба якогось нереального українського мікроклімату у школі, де все направлено на показуху. Краще створити умови для органічного розвитку душі і тіла дитини.

А. ВОЙНИЙ,
вчитель історії СШ № 23.

м. Кіровоград.

Сторінка для учнів шкіл, ЛТЗ, технікумів, студентів та педагогів

ПОВЕРНЕМОСЬ до наших першоджерел

На думку К. Маркса, в стародавній Греції «дитяча пора» людського суспільства розвилась занадто добре, тому й греки були, за його висловом «нормальними дітьми» з погляду на розвиток сучасної цивілізації. Проте сучасні українські письменники, історіографи та аматори-дослідники, такі як М. З. Суслепаров, О. П. Знойко та інші, довели, що батьками «нормальних дітей» та їхньої культури були туски (етруски) — вони ж пеласги, вони ж арії-індоєвропейці, яких слід вважати пращурами не тільки греків, але й усіх слов'янських, балтійських та германських племен та народів. Як Аполлона, Асклепія не слід вважати лише богами давньогрецької культури.

Тож не слід позбавляти нашу прадавню історію відомих легенд, які були акумульовані в грецькій культурі.

Відома, що культ Асклепія, як божества зцілення, існував в стародавній Елладі задовго до н. е. Припускають, що прообразом цієї міфічної особи був реально існувавший легендарний характерник-зцілювач часів Троянської війни (XII століття до н. е.) цар Фесалії — Асклепій. Свідчить про нього та його синів Мехона і Подалірія, тем слезетних зцілювачів, слезетне «Іліада» Гомера.

Згідно з міфологією саме Асклепій був сином Аполлона, культ якого високо підносили в культури віруваннях тусків (етрусків Східної Європи), у яких Аполлон був богом не тільки мудрості, музики й краси, але й був богом-оберегом їхніх прав і територій. Існує в Афінах національному музеї «плита із Опороса», на якій зображено процес зцілення зміїною отрутою (див. наш малюнок). Ті читачі, які ма-

ють якісь відношення до медицини зразу ж зрозуміють зображену сцену, взяту нібито із сьогодення (по бідності обладнання, та по характерних позах зображених). Учені прочитали супроводжувальний напис в такому перекладі: «Асклепій лікує хворого».

Як дешифрувальник стародавніх писемностей, я зробив навички розрізняти писемні пам'ятки наших предків тусків від грецьких написів, проте сучасні дешифрувальники цього не помічають. Я зверну увагу на те, що в письмі на цій плиті використовується скорочене написання, а деякі літери використані як логограми на означення термінів, які легко опізнавалися й читалися стародавніми писцями і дуже важко сприймаються сучасними дослідниками. Пропоную на розсуд читачів «Молодого комунара» свій варіант читання супроводжувального напису:

Група знаків ΔP ужита на означення терміну «АКТИО» — «діяти». Зверніть увагу на «зв'язаний знак» Δ , що складається із таких літер: $A+K+T+I$.

Знак P є варіантом графічного θ на передачу літери «О». Логограма χ складається із поєднання

χ на означення слезетного імені «ГІППОКРАТ» неперевіреним лезет-зцілювачем V століття до н. е.

Група знаків $\iota\theta$ вжита на позначення терміну «ІВІЛІО» — «смертне». Знаки $\iota\theta$ замінюють слово «СА-

ЛУС» — «спасіння». Подальші знаки передають титул «МАГІСТР» та прізвище «ФІАРОН», за яким слідує термін «ПАНТЕОН»

(культура споруда для поминання та ушлявлення героїв, яка в культурі тусків відігравала значно більшу роль, аніж ми звикли думати). Причому, тут є знаки на відзнаку цієї особи як провісника — тлумача по печінці жертвних тварин. Пропоную таке відношене повне читання:

*actio qipocrata iulo
salus magistra Fiaron
Panteon nuntio iulis
explico nostia/*

Тлумачення цього читання таке: «Діяння Гіппократа смертним (отрутою змії) спасло ФІАРОНА магістра Пантеону провісника — тлумача по печінці жертвних тварин».

Такий зміст напису спростовує божественність зображуваного, а також дає підстави для ствердження: зображуванна особа — зцілютель ГІППОКРАТ, а не Асклепій. Водночас напис свідчить про невідоме для науки ім'я магістра Пантеону ФІАРОНА. Це узгоджується із відомим фактом, що етруски були неперевершеними тлумачами-провісниками по печінці. Цей напис дає підстави встановити пріоритет туської (етруської) культури (а не грецької) у започаткуванні характерництва — зцілення. Історіографам слід віднайти здобутки характерництва в культурі племені слов'ян-УКРІВ, від яких і стала прозиватись наша Україна, як і Крим. Бо вистає питання про походження назви нашої республіки від «окраїни» держави братнього народу.

Зацікавленого читача відсилаю до праці польських учених. Наприклад, Юзеф Ігнацій Крашевський (1812—1887 рр.) у своїй

«Прадавній легенді» вживав якесь першоджерело на ознаку терміну «УКРИ», як назву слов'янського племені. Сучасні видавці його праці в додатку, де розміщено «Словник стародавніх понять...» подають серед слов'янських і племен України, отже визнають цей факт. Український письменник Вадим Пела звернув увагу на достовірні свідчення «Хроніки...» Матфея Стрийковського, визначного польського історика епохи Відродження. Ця праця унікальна тим, що видрукувана в 1582 році і як здавна було заведено, оповідь розпочинається від створення Світу і доводиться опис подій до 1572 року. На превеликий жаль, досі ця фундаментальна праця недоступна рядовому читачеві, бо ще не перекладена ні на російську, ні на українську мови. Мовчазним свідком заборони на знання нашої прадавньої історії є примірник названого видання в бібліотеці Інституту історії АН України.

Вадим Пела говорить: у книзі при описі подій за 1143—1147 роки засвідчено, що князь Ізяслав Мстиславич відвоював свою отчину, використавши «волинських козаків» вельми успішно на відміну звичайності угорських чи польських воєв'їв. Тож виходить, якщо були «волинські» козаки, то були й інші, які слугували потужною військовою силою. Згодом «Хроніка» свідчить, що в 1217 році князь жмудський Монтів Гімбутович з литовським князем Жовинбудом спроваджувались до Києва «козацькими дорогами». Тож по козацьких слідах дійдемо до першоджерел не тільки характерництва, але й до відповіді: «ХТО МИ, ЧИЙ БАТЬКІВ ДІТИ — МИ, УКРАЇНЦІ?»

А. ГАНДРАБУРОВ,
історик.

Про напис на пряслиці

ІЗ СЕЛА МОГУТНЕ КІРОВО-ГРАДСЬКОГО РАЙОНУ

Замовчуваний при житті визначний радянський дослідник Микола Захарович Суслепаров (див. посмертну публікацію, видану його другом і соратником О. П. Знойко в ж. «Київ», № 9, 1986 р.) відкрив і дешифрував писемність «Надніпровських русичів», що використовувалась на кераміці ще в другому тисячолітті до нашої ери і довів існування слов'янської Русі вже на той час. На основі своїх досліджень я прийшов до тих же висновків: пеласги (вони ж протослав'яни, вони ж туски, тобто етруски Східної Європи) започаткували від індоєвропейців (аріїв) нелінійне складове письмо. Переконався в спорідненості письма «Надніпровських русичів» та царських скіфів, самостійно навчився опізнавати й розуміти прочитане не тільки на кераміці, але й на кам'яних книгах.

При обстеженні земляних робіт біля школи в селі Могутне знайдено пряслице (керамічне) з написом, виконаним до випалення. Прямий аналог графіки напису нами не виявлено, проте вони нагадують знаки письма пеласгів, що були дешифровані Миколою Захаровичем Суслепаровим (див. ж. «Київ», № 9, 1986), а також близькі до письма аріїв-паралатів (царських скіфів) і до письма тусків (морських тобто етрусків Східної Європи). Наявність тампоподібних знаків письма типу Δ

дає нам підстави відносити цю писемну пам'ятку до «Аріо-скіфо-етруської групи» нерозгаданої писемності. Її знаки письма близькі деяким т. з. диферентам ольвійських монетоподібних храмових знаків, що отримали умовну назву «БОРИСФЕНИ».

Нами встановлено, що доплівно початок читання знаходиться від групи знаків очолюваних знаком χ відомим як логограма «ІРІЗІ» («морський»),

знизу від якого нанесена лінія «напряму читання справа—ліворуч». Група знаків, що передають зображення «морської хвилі», очевидно, передає термін «помітив», «напис», далі слідує група знаків Δ ι θ χ

— читається теж ліворуч як ім'я АТІНІЛІЛАГ. Група знаків ι θ χ передає термін «ОЛЬВІО» (Ольвіонець), далі слідує знак Δ

для передачі титула «ЗІ». Знаки ι θ χ передають ім'я «ПАОЛА».

Загалом тлумачення напису на пряслиці таке:

«МОРСЬКИЙ ПОМІТИВ АТІНІЛІЛАГ ОЛЬВІ-ЕЦЬ «ЗІ» (для) ПАОЛА».

Бічна сторона прясельця біля отвору має пізніше графіто, що нанесено після облаштування, у вигляді таких знаків, Δ ι θ

які теж передають ім'я «ПАОЛА». Зміст напису та замічені особливості графіки дозволяють нам відносити напис до початкового існування Ольвіону, коли панівне положення в Східній Європі займали туски, тобто етруски, вони ж киммерійці, вони ж «морські».

А. ГАНДРАБУРОВ.

АМЕРИКАНСЬКА фільмо-пошесть успішно продовжується. Злетіло в наші краї «Ангелатко». Як на мене, стрічка досить вторинна, адже сюжет — тяганий-перетяганий: історія чергового «Джека-потроши-

лише марно втраченого часу. Одне тішить: наші так не можуть. Поки що. Адже керівник незалежної студії «Фора-Фільм» бородань Андрій Разумовський останнім часом вдало продюсує безліч масовокультурних стрі-

І АНГЕЛИ

теля», його нічні полювання за жертвами садистсько-мазохістського хоббі — бідненькими повіями. За мість ортодоксального задоволення свого статевго інстинкту він по-звірчому «мочить» їх. А вони, нещасні, незважаючи на загибель колег по роботі, як метелики, злітаються на потойбічний вопник її величності Смерті. Кінець-кінцем сексуального маньяка беруть на мушку.

Тривіально, буденно, нікого не жалко — ні покій, ні патологічного «Джека» —

чок. Якщо виникне потреба — вкляде гроші в сексуального «денді» з Арбату чи Хрещатика.

Є у стрічці і цілком позитивний фемінізований голубий, також бачений-перечений в інших штатівських картинах, який мужньо гине під ножем потрошителя. Певно, незабаром у нас буде демонструватися фільм Слави Цукермана «Жидкое небо», як стверджує критика, найчарівніший фантастичний фільм за всю історію цього жанру. Ось там

ПРИ-

цих гомиків, як круків на колгоспному полі... Проанонсує для затравки цю стрічку, якщо вже трапилася нагода: по ходу дії чоловіки (і жінки), які «беруть» героїню, гинуть під час настання оргазму. Такого ще обласний глядач не бачив! Втім, з іншого боку, ця стрічка — мабуть, одна з найнудніших за всю історію жанру фантастики для рядового радянського глядача. Хоча ті, кому подобається режисерська манера Олега Тепцова («Пан оформлювач», «Посвячений»), подивляться згадану картину із задоволенням. До речі, незважаючи на те, що фільм — еротико-фантастичний, сексу там нема. Це, зважте, треба вміти!

Втім, нічого такого немає і в «Ангелатку». Адже героїня — неповнолітня і недалеко відійшла за своїми фізичними параметрами від набоковської Лоліти.

Вона взагалі — шаблон у кубі. Історія про бідну сирітку, яка йде на панель, щоб не померти з голоду... Про це писав ще Достоевський (Толстой, Купрін), хоч його Сонечка Мармеладова все ж трохи інший колорит. Чи жаль бідолашну юну американку-німфоманку? До 2 квітня я б позитивно відповів на це питання. А зараз мені більше шкода своїх жіночих візаві

бібліотекар, а вночі — зоряна принцеса сексу за довірливими цінами.

Тому можливо, «Ангелатко» когось із обласних дівчат і підштовхне на заробітки. Адже у Кіровограді поки що «Джека-потрошителя» немає. А якщо й з'явиться, то я б порадив йому облишити бідолашних дівчаток і звернути увагу на тих, хто їх до цього штовхає. І хоч у Біблії говорить-

ПАНЕЛЮЮТЬ-

по оновленому, оплідненому референдумом Союзу. Не сьогодні-завтра більшість їх повинна піти по руках. А тут ще такий у стрічці спокислий рецепт подається: вдень ти — школярка, відмінниця (читай — секретар комсомольської організації, якщо екстраполювати дію у наш «город», хоч, приміром, у Москві й так серед путан процент 7—11-класниць доволі пристойний), інженер, студентка,

ся: «Не вбий», але ж скільки можна пити кров?

...Ні, не треба обзивати мене деструктивною силою, яка намагається кинути грудку у ближнього свого чужими руками. Я пожартував. Боронь боже, як можна підняти руку на очі «ангелатко»?..

Л. ЮРСЬКИЙ.

СЯ...

У ПЕРШІЙ п'ятірці найпопулярніших колективів, які працюють у жанрі сучасної танцювальної музики, стоїть група під назвою «Зірки». Концерти цього колективу проходять при повному ашлязі, їх запальні пісні звучать по радіо і на телебаченні, на диско-

на стає солісткою цього колективу, який вирішено було назвати «Міраж». У березні 1986 року був закінчений перший магнітоальбом «Зірки чекають на нас». А восени група вирішила почати гастрольну діяльність. Популярність колективу зростала, разом зростала

В цей час і сформувався остаточне рішення про створення своєї групи.

У січні 1990 року закінчилась робота над альбомом «Мій маленький принц», в який увійшли вже відомі шлягери Гулькіної «Сонце горить» та «Летить у небо куля», а також нові пісні. Водночас з виходом альбому на сценічних підмостках з'являється диско-група, яку Наталка, пам'ятаючи одну із своїх перших пісень, що співала у «Міражі», називає «Зірки».

Влітку 1989 року склад «Зірок» змінився і ось уже більше року перебуває незмінним. У групі грають молоді, але дуже спроможні музиканти, майже всі вони працювали у групі «Акцент»: Ігор Іншаков (гітара), Олександр Чижов (клавішні, вокал), Ігор Мілованов (ударні), Катя Болдишева (клавішні, вокал). Гітарист Ігор Пономарьов до «Зірок» працював у групі «Галактика», «Міраж» і «Коледж». Завкореним сер групи — Володимир Іванов. Художній керівник — Костянтин Терентьев (він до того ж ще і коханий чоловік Наталки). Костя перший час грав у групі на клавішах, але зараз у нього власна команда під назвою «Шериф», де він не тільки грає, а й співає. Зростає і розширюється сімейна поп-справа. Чого тільки не буває в естрадному світі: чоловік керує групою дружини, а дружина пише пісні для групи чоловіка. Але, як вважає Гулькіна, ніякої боротьби за лідерство чи популярність між ними немає ні на сцені, ні в сімейному житті. «Ми обоє лідери, у чомусь — Костя, у чомусь — я. І хто з нас лідирує в більшій мірі — це питання спірне», — сказала Наталка.

«Зірки» почали роботу над своїм новим альбомом. У нього поки що немає назви. Як обіцяє Гулькіна і її друзі-музиканти, пісні у ньому будуть такими ж ритмічними і танцювальними, але стануть більш екзотичними.

Більшість свого часу Наташа приділяє своєму сину Альоші, котрий в цьому році пішов у перший клас. Лише пізно увечері, коли вже всі сплять, їй вдається приділити небагато часу книгам, подивитися телевізор або відео, послухати записи улюбленої з дитинства групи «Машина часу». А іноді і її відвідує Муза, і починає Наташа писати вірші для своїх майбутніх пісень чи просто так — для себе. Полюбляє створювати собі і домашнім маленькі радощі. У дитинстві їй дуже подобались бабусині яблучні пироги, і з тих пір вона не тільки любить їх їсти, а й сама випікає, а якщо трапляється час — готує своє фирмове блюдо — курку по-гулькінськи. Вона любить малювати і багато шие, мріє побувати у Японії і купити відеокамеру для зйомок фільму про групу. А на щось інше у двадцятишестирічної «зірки» просто не вистачає часу, тому що найперше діло для неї — творчість, якій вона віддається до останнього.

«Я хочу зоставитися якомога довше на сцені і ніколи не розлучатися зі своєю професією. Адже естрада, сцена — це моє призначення, і я буду старатися втриматися на ній подовше», — сказала перед своїм черговим виступом Наталка Гулькіна.

Д. ТКАЧЕНКО.

(Переклав з російської В. Яворський).

На знімку: Наталія ГУЛЬКІНА із сином та чоловіком.

Фото автора.

ОДНУ ІЗ ЗІРОК ЗВАТИ НАТАЛКОЮ

техе та просто на вулиці. І завжди на передньому плані неагмована солістка, яку, усі добре це знають, звали Наташею.

Дитинство Наталки Гулькіної пройшло у затишному дворикі старої Москви. Старанно вчилася у школі, відвідувала джазову студію при Будинку піонерів та школярів Гагарінського району і завжди мріяла бути співачкою. Співала скрізь: і у школі, і вдома, і у студії. Намагалась вступити у музичне училище, але удача їй не усміхнулася. Одного разу у 1986 році вона зустрілася з початкуючим композитором Андрієм Литягіним, який створював зовсім нову групу. Через деякий час Гулькі-

і кількість двійників «Міражу», виступаючих під його фонограму. Влітку 1988 року у групі почалися конфлікти. Фінансові суперечки, творча невдоволеність і, в першу чергу, бажання бути самостійною підштовхнуло Наталку до розлучення з «Міражем».

Випадково вона знайомиться з композитором Леонідом Величковським (грав на клавішах у московській групі «Біоконструктор»), який пропонує їй записати сольний альбом.

Тексти написала Гулькіна, музику Величковський, для запису були запрошені музиканти і джазові студії, де Наталка займалась раніше.

[Продовження.
Початок див. у № 18.]

Згідно з легендами, тренування справжнього ніндзя починалося з моменту його народження. Те, що виробляли ніндзя-батьки зі своїми дітьми, багатьом нинішнім батькам може здатися змушанням. Люльку з дитиною розгойдували так, що вона вдарилася об стіну — так немовля поступово привчала до удару.

Коли дитина трохи підросла, на неї, сидючи на землі, котили під час «суроку» досить масивні кам'яні або дерев'яні ку-

вертні, вмів знаходити найкоротший шлях у будь-якій незнайомій місцевості, з першого погляду запам'ятовував зміст документу, або обстановку кімнати, за звуком упавшого камінця визначав безпомилково глибину колодязя, за свистом стріли — відстань до стріляючого, за лязкотом зброї — її вид, а за сопінням та храпом — кількість, вік та стать людей, які спали.

Нарешті, кожен учень повинен був володіти навиками гіпнозу. Для цього на тренуваннях їх примушували довго дивитися один одному у ві-

мні рівні. «Як спроможний ніндзя-тюнін уникнути небезпеки, що чекає його на шляху? Вступити у поєдинок? Влаштує пастку супернику? Ні, він просто не піде з дому, відчувши небезпеку. Перемога приходить без бою...»

Досягнувши третього — найвищого — рівня, зветься «дзенін», він успадковує самий дух «великого вчення терплячості». Досягають цього рівня дуже небагато ніндзя.

Дзеніну відомі 9 таємничих шаблів до просвітління. Кожному з них відповідає своє містичне

вими мистецтвами. Дійсно, вони справили вирішальний вплив на формування карате та деяких інших видів східних єдиноборств. Так, в ушу існують особливі розділи ударів та впливів на активні точки людського тіла, спроможних призвести до раптової або відстроченої смерті, обморочу та часткового паралічу супротивника. Практикувалося у Піднебесній і застосування усіх підручних засобів як зброї.

...У 1620 р. в місто Едо (нині — Токіо) приїхав з Китаю знавець класичної філософії, каліграфії, майстер у-шу Чень Юань-юнь (1587—1671). Протягом багатьох років він навчався у Шаолінському монастирі у Хенані, проте, приїхавши до Японії, нікого не поспішав у своє мистецтво. Китаєць оселився у невеликому монастирі Кокусегі і майже увесь час проводив у роздумах та читанні древніх книжок, лише інколи даючи уроки конфуціанської філософії та каліграфії столічній знаті та самому сегуну (князю).

Так пройшло майже 5 років. Одного разу увечері Чень Юань-юнь вертався від правителя Едо після чергових занять. За ним слідувала наложниця охорона — три грізних воїни, кожен з яких був озброєний двома мечами. Раптом на великий загін напали бандити з палицями, ножами та короткими мечами. Охорона була зразу ж роззброєна і оточена. І от незворушний до сих пір монах-філософ раптово зробив кілька хитромудрих переміщень і двоє нападників залишилися без зброї. Бандити сторопили, навіть не встигнувши зрозуміти, яким чином цей дідусь вбрався зі щільного оточення. Побачивши, що ще один їх товариш скорчився від болю, нападники розсіялися.

Чень, не зронивши ні слова, пішов далі, а присоромлені воїни-охоронці рушили слідом.

[Далі буде].
Підготував
Ю. ЛЕОНОВ.

НІНДЗЮЦУ

«МИСТЕЦТВО БУТИ ТЕРПЛЯЧИМ»

лі — таким чином майлюк привчався або ухилився, перекочуючись з боку на бік, або ставити блоки руками та ногами. Піврічного «ніндзя» починали вчити плавати та пірнати і дуже швидко дитина, яка ще не зміла ходити, вільно почувала себе у воді та під водою.

Поступово вправи ускладнювалися. Дітей вчили перестрибувати через колючі кущі, лазити по деревах та скалах, стрибати з висоти та балансувати на вірвовці, вільно висячі між стовбурами дерев, бігати з кам'яним вантажем багатокілометрової кроси, безцумно рухатися. Юні ніндзя звикли спати на снігу, обходитися по декілька днів без їжі та води, вчилися орієнтуватися у цілковитій темряві.

Після багаторічних тренувань кожен ніндзя долами міг знаходитися у холодній воді, пірнав, затримуючи дихання на 5—10 хвилин, годинами зберігав кам'яну нерухомість, видирився по цілком прямовисній по-

чі, аби таким чином навчитися витримувати погляд суперника та нав'язати йому свою волю. Іноді супротивником ніндзя ставав дикий звір. Їх залишали у клітці вічна-віч, і людина повинна була психологічно подати опір звіра.

Досягнувши 14—15 років, підліток-ніндзя здавав екзамени, суть якого зводилася до ділеми: «Вжити або загинути». Лише після цього він ставав зрілим геніном.

Другий рівень підготовки ніндзя ставив за мету розвиток психічних здібностей і звався «тюнін». Ніндзя повинен був розрізняти 5 душевних станів (го дзе) своїх суперників: лиху, боггуство, гарячковість, лінощі, м'якотілість та використовувати 5 їх бажань (го йоку): голод, секс, утіху, жадібність та гордовитість. Досвідчений тюнін, знаючи природу цих почуттів, мав обертати їх проти суперників.

Тюнін вже мав право навчати базовій техніці. «Вчіться відчувати», — казали наставники тим, хто навчався на друго-

переплетіння пальців та особливий набір звуків, що дозволяють сполучати духовну енергію людини з універсальним розумом Неба.

Вважається, що істинний ніндзя не тільки блискучий боєць, спроможний блискучино та беззачно знищити свого ворога, утекти від будь-якої погоні, паралізувати одним доторком пальців кінцівку нападника, але й мудрець, усвідомлюючи своє життя як акт особистої творчості. Наприклад, Масаакі Хацумі — чудовий каліграф та знавець класичної японської поезії (танка).

Ось така єдина відома у світі школа ніндзюцу Тогакуре-рю, заснована ще в 1550 році, але «розсекречена» зовсім недавно, в якій проте готуються вмілі та духовно розвинені сучасні ніндзя.

* * *

Але яка, все ж таки, історія виникнення ніндзюцу? Багато дослідників зв'язують виникнення цього синтетичного бойо-

Хроніка

БОКС. 7—9 травня у м. Кіровограді відбувся перший Республіканський турнір по боксу, присвячений пам'яті боксерів Кіровоградщини, що загинули у роки Великої Вітчизняної війни.

Не всім відомо, що у період з 1930 по 1941 рр. фізкультурний рух на Кіровоградщині займав одне з перших місць в СРСР з оборонно-масової роботи. Загартування, фізична витривалість, сміливість та інші якості, набуті у спорті, стали важливим нашім землякам надійною підмогою в не легких роки війни. Серед тих, хто не повернувся з її фронтів — чемпіони області та республіки — Володимир Ткаченко, тренер по боксу ДСТ «Сільмаш» (загинув у квітні 1944 р.), Юрій Голуб, боксер I розряду, конструктор заводу «Червона зірка», член кіровоградської підпільної диверсійної організації ім. Н. С. Ворошилова (загинув 5 листопада 1943 р.), його брат Іван Голуб, боксер I розряду, розвідник-підпільник (загинув у листопаді 1943 р.), Олександр Бодашко, боксер I розряду, бортмеханік на бомбардувальнику (загинув у Білорусії у 1944 р.) та багато інших.

Організаторами нинішнього турніру стали місцевий Комітет по фізичній культурі та спорту, Комітет у справах молоді та відділ культури міськонкому, а також Комітет молодіжних організацій області. Боксери з 9 міст республіки боролися за звання переможця у 12 вагових категоріях. Перемогли у своїх вагових категоріях: В. Пильченко (Кремень-ург), А. Малій (Пулассон), В. Сонсядін (Бровари), В. Лавриненко (Кіровоград), В. Іванів (Бровари), Е. Трофименко (Бровари), В. Фасечко (Кіровоград), Н. Орян (Бровари), А. Волошин (Бровари), Д. Масютін (Бровари), Р. Потішино (Кіровоград), Р. Говорун (Бровари).

На турнірі розігрувався також спеціальний приз: переможцю у ваговій категорії до 71 кг. Саме в цій ваговій категорії виступав Юрій Голуб. Цей приз, що був запроваджений в о «Червона зірка», одержав наш земляк Роман Потішино.

АВТОСПОРТ. 9 травня у Кіровограді відбувся автопробіг серед інвалідів, який організував місцевий комітет по фізкультурі та спорту спільно з міською Радою інвалідів. Стартувавши о 8 ранку під звуки оркестру з площі ім. Кірова, автопробіг пройшов через Кіровоград, Знаменку та Водяне і фінішував на меморіалі Пам'яті у обласному центрі, де учасникам були вручені квіти та пам'ятні сувеніри.

ТУРИЗМ. З 27 квітня по 9 травня проходив традиційний десятиденний похід по місцям партизанської слави Криму. Участь у ньому взяли юнаки і дівчата міських клубів «Кіровець», «Юність», «Старт» та «Ровесники». Кіровоградці поклали квіти біля обеліску Слави у с. Перевального, взнали багато цікавого про історію та етнографію Криму. Похід був організований МП «Цунамі» Комітету по фізичній культурі та спорту міськонкому.

ФУТБОЛ. У обласному фіналі турніру «Шнірний м'яч» визнані переможці у трьох вікових групах. Ними стали: у молодшій групі (1978—79 р. н.), фінал у м. Світловодську:

- команда «Кристал» з Олександрії (I місце),
- команда «Надія» з Світловодська (II місце),
- сбірна команда Новоархангельського району (III місце).

У середній групі (1976—77 р. н.), фінал у м. Олександрії:

- команда ЖЕН № 4 м. Олександрії (I місце),
- команда «Дружба» Олександрійського району (II місце),
- команда «Шахтар» с. Смоліно Маловиснівського району (III місце).

У старшій групі (1974—75 р. н.), фінал у м. Кіровограді:

- команда «Кристал» м. Олександрія (I місце),
- команда «Трудові резерви» СПТУ № 2 м. Кіровограда (II місце),
- команда Онуфріївського району (III місце).

Поздоровлення і нагородження переможцями були вручені 14 травня на стадіоні «Піонер» обласного центру.

10—17 червня у Чернасах відбувся республіканський змагання турніру «Шнірний м'яч», у яких візьмуть участь переможці обласного фіналу.

* * *

Кіровоградська «Зірка» програвала у м. Номунарську місцевій «Сталі» з «сухим» рахунком 4:0. Напевне хлопці ще не вийшли із стресового стану після «втчі» колишнього св. тренера М. Латиша.

КОЗАКИ НА ДУНАІ, АБО ПЕРШИЙ КРОК ДО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

ПРОГРЕСУВАТИ
У СПРАВАХ
ВАМ ДОПОМОЖЕ
Дизайн

БУДАПЕШТ зустрів солодким запахом квітучих дерев та різнобарвною рекламою вулиць. Ми, тобто п'ятеро кіровоградських спортсменів, що разом з керівником школи шотокан карате-до В. В. Савченко прибули до угорської столиці на спортивні збори, щиро дивувалися цьому древньому європейському місту, його витонченій архітектурі, блискучим вітринам з дивовижними для нашого невблагливого ока товарами, м'яким, привітним обличчям мадьяр. Раніше ми багато чули про Будапешт від Володимира Васильовича, який три роки тренувався тут у центральному спортивному клубі (БВШЦ) і був атестований на I дан (майстерський ступінь у карате-до), тож тепер мали змогу порівняти власні враження з його розповідями про угорську школу карате.

Позаду залишилися напружені багатомісячні тренування, а попереду нас чекали суворі екзамени. Вже ввечері першого дня нашого перебування у Будапешті ми на собі відчули жорсткий ритм тренувальних занять у БВШЦ. Угорська команда готувалася до чемпіонату країни під керівництвом японського майстра Мікія Тохіджі (II дан, ІКА), тому ми опинили-

ся у самому центрі тяжкої праці, якою є тренування каратеїстів, і яки не добра попередня підготовка (спасибі Володимиру Васильовичу!) — напевно чи ми витримали б.

Впродовж шестиденних зборів ми захоплювалися Мікія Тохіджі, який став для нас взірцем володіння спортивною та прикладною технікою шотокан-карате. Японський майстер приділяв увагу нам так само, як і угорцям: працював у парі, демонстрував та підказував правильне виконання тих чи інших позицій у кіхоні і, незважаючи на мовний бар'єр, ми легко розумілися з ним. Завдяки Мікія Тохіджі ми ознайомилися з деякими тонкощами техніки, та з елементами методики розвитку фізичних і духовних якостей справжнього каратеїста.

Пильно придивався до нас на наших щоденних двохразових тренуваннях і керівник школи БВШЦ, угорський сенсей Карой Бержей (III дан — ІКА).

І ось, нарешті, очікуваний екзамени! Атестаційну комісію очолював Карой Бержей, у її склад увійшли Томаш Грондрозі (I дан — ІКА) та Володимир Савченко. Більш як півтори години ми демонстрували своє володіння техні-

кою стилю шотокан та свою фізичну витривалість. Рішення екзаменаторів було однозначним: усім п'ятьом учням В. Савченко присвоїв 5-ий кю («синій пояс»). З цього приводу Володимир Васильович сказав, що нами зроблено важливий крок на шляху здобуття справжнього професіоналізму в карате-до. Сині пояси, які були вручені в Угорщині Борису Каікеру, Віктору Дешко, Сергію Шевченко, Алмосу Елмуродову та Павлу Чорному — це не тільки документальне підтвердження, а й моральне право на викладання елементів техніки карате. Успішне складання іспитів в Угорщині — це доказ того, що діяльність нашої школи здійснюється на основі глибокого продуманого плану, зусиллями кваліфікованого педагогічного колективу, інструкторів та методистів. Мабуть, не далеко той час, коли юнаки і дівчата, що вперше сьогодні переступили пороги спортивних залів, заявляють про себе на змаганнях, як вихованці кіровоградської школи шотокан карате-до.

Віктор ДЕШКО, Сергій ШЕВЧЕНКО,
Павло ЧОРНИЙ,
методисти школи шотокан карате-до.
м. Кіровоград.

Ми можемо бути Вам корисними, якщо зробимо для Вас:
— товарний знак (з оформленням заявки на його реєстрацію),
— фірмовий бланк,
— фірмові конверти,
— значок,
— вимпел,
— плакат,
— календар,
— пакунок,
— рекламний щит,

PIRAMIS

— рекламу на транспорті,
— папку,
— посвідчення,
— дизайн-проект Вашої продукції,
— проспекти,
— буклет,
— упаковку,
— етикетку,
— дизайн-проект Вашого офіса.
316050, м. КІРОВОГРАД, ПР-КТ «ПРАВДИ»,
70-А, КІСМ, ЦЕНТМ «ПІРАМІС». ТЕЛЕФОНИ:
59-75-31, 59-77-31.

3 20 по 26 травня

понеділок

20 ТРАВНЯ

▲ УТ
16.00 — Новини. 16.15 — «Дикі лебеді». Вистава Львівського театру ляльок. 17.10 — Музичний фільм «Коза мова». 18.15 — Документальний фільм «Уклін із Саратова». 18.45 — День за днем. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна намера. 19.30 — «Хто ми...» Громадсько-політичний відеотижневик. Частина перша. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — С. Гулак-Артемовський. «Українське весілля». 21.25 — «Хто ми...» Частина друга. 22.25 — Вечірній вісник. 22.55 — «Все про кіно». 0.10 — «Нічний телезал». Художній телефільм «Назад дороги немає». 1 серія.

▲ ЦТ (II програма)
▲ УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Маснарада шестиниш». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Історія. 9 клас. «Союз боротьби за визволення робітничого класу». 9.05 — Італійська мова. 10.05 — Російська мова. 10.35 — Біологія. 7 клас. Хто такі мюсюс? 11.05 — ТелеЕНО. Журнал. 11.35 — 13.35 — Програма телебачення Росії. 13.35 — «Чужий дзвінок». Художній телефільм. 14.40 — «Планета». Міжнародна програма. 17.00 — 20.00 — Програма телебачення Росії. 20.00 — «На київській хвилі». Інформаційний випуск. 20.15 — Вечірня назва. 20.30 — Кінопубліцистика союзних республік. «Ось так і живи». Документальний телефільм. (Новгород). 21.45 — Час. (3 сурдоперекладом). 21.45 — На сесії Верховної Ради СРСР. 22.45 — Говоримо українською. Відповіді на листи. 23.05 — «Помінь». Клуб української пісні.

▲ ЦТ (I програма)
9.25 — «Бродячий автобус». Художній фільм. 11.00 — Мультифільми.

ДО УВАГИ ЛІТЕРАТОРІВ ТА ЛЮБИТЕЛІВ ХУДОЖНЬОГО СЛОВА

22 травня

обласний

ДЕНЬ ПОЕЗІЇ

Зустрічі поетів Кіровоградщини відбуваються в робітничих та селянських колективах, навчальних закладах.

Учасники свята візьмуть участь у вечорі поезії біля пам'ятника Т. Г. Шевченку в Кіровограді.

Літератори прибувають до Кіровограда (вул. Тімірязєва, 68, зал засідань «Кіровоградської правди») 22 травня на 10 годину ранку.

Бюро обласного літоб'єднання.

11.15 — А. Шенберг. Симфонічна поема «Пеллеас і Мелізанда». 12.00 — ТСН. 12.15 — Футбольний огляд. 12.45 — Концерт оркестру російських народних інструментів під керівництвом М. Некрасова. 13.30 — Прем'єра документального телефільму «Сталкер Чорнобильської зони». 15.00 — ТСН. 15.15 — «Чоловіки та всі інші». Художній телефільм. 16.40 — Світ захоплених. «Під знаком «Риб». 16.55 — Хвилини поезії. 17.00 — «Разом з чемпіонами». 17.30 — Дитяча година. 3 уроком німецької мови. 18.30 — «Меридіан». Міжнародні новини. 18.45 — «Ринок: стихія чи порядок?». 19.15 — Фільми за сценаріями Е. Володарського. «Свій серед чужих, чужий серед своїх». 21.00 — Час. 21.45 — С. Прокоф'єв. Балет «Ромео і Джульєтта». Фільм-вистава Великого театру Союзу РСР за участю народної артистки СРСР Г. Уланової. 23.20 — Прем'єра документального фільму «Де важіль Архімеда?». 0.30 — ТСН.

вівторок

21 ТРАВНЯ

▲ УТ
7.30 — Відеоблок «Ранкова мо-зайка». 9.00 — Музичний фільм «Верховино, світку ти наш...». 9.40 — У країні Мультяндії. 10.40 — «Доброго вам здоров'я». Профілактика і лікування паникреатитів. 11.10 — Художній телефільм «Тимур і його команда». 1 серія. 12.15 — Любителю балету. 16.00 — Новини. 16.15 — На допомогу «Веселка». 16.45 — На допомогу школі. Українська література. Витязь молоді української поезії (В. Симоненко). Передача 1. 17.15 — Заучать твори світової класичної музики. 18.00 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. 19.00 — Актуальна намера. 19.30 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. По закінченні «Нічний телезал». Художній телефільм «Назад дороги немає». 2 серія.

▲ ЦТ (II програма)
▲ УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Красунчик Джек». Науково-популярний фільм. 8.35 — Географія. 7 клас. Географічна оболонка земної кулі. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.35 — Світ, що нас оточує. 2 клас. Уроки поваги до правил руху. 9.00 — 12.00 — Програма телебачення Росії. 9.55 — Відкриття 4 з'їзду народних депутатів РРФСР. 12.00 — Вам — ветерани. «Солдатські мемуари». Фільм 2. 13.00 — Мультифільм. 13.15 — Вісті. 13.30 — Концерт Симфонічного оркестру південно-західного радіо землі Баден-Баден. 14.05 — «Розмова з реставратором Олександром Поповим». Документальний телефільм. 15.00 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — 19.00 — Програма телебачення Росії. 19.00 — Музичний телебачення. Концерт, присвячений пам'яті Ю. А. Янкевича. 20.00 — «На київській хвилі». Інформаційний випуск. 20.15 — Вечірня назва. 20.30 — Ритмічна гімнастика. 21.00 — Час. (3 сурдоперекладом). 21.45 — Художній фільм «Гріш-

Адміністрація малого підприємства «Аміго» запрошує на постійну роботу працівників будівельних спеціальностей. Оплата праці відраді. Ремонтно-будівельні роботи ведуться на території міста. Контора м/п знаходиться на території «Райсільгоспхлімі». Часи прийому — з 7.30 до 8.30. Іхати автобусами №№ 134, 124 (до кінця).

нин». 23.05 — Вечірній вісник. 23.35 — Музичний фільм «Мого батька пісні». 23.45 — На сесії Верховної Ради СРСР.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «Ранок». 9.00 — Актуальний репортаж. 9.15 — «Свій серед чужих, чужий серед своїх». Художній фільм. 11.00 — Дитяча година. 3 уроком німецької мови. 12.00 — ТСН. 12.15 — «Разом з чемпіонами». 12.45 — Співає В. Готовцева. 13.05 — Прем'єра документального фільму «Буття». 15.00 — ТСН. 15.15 — «Підготовка до екзамєну». Художній телефільм. 16.20 — М. Равель. «Болеро». 16.40 — Прем'єра документального телефільму «Експерсія». 17.00 — Дитячий музичний клуб. 17.45 — Політичні діалоги. «На межі можливого». 18.30 — «Меридіан». Міжнародні новини. 18.45 — Мультифільм. 18.55 — Непідоматичні бесіди. 19.20 — «Прощавай, шпано Замоси-воріччя...». Художній фільм. 21.00 — Час. 21.45 — «Від» представляє: «Поле чудес». 22.40 — Кінопанорама. Ведучий В. Мережко. 0.20 — ТСН.

середа

22 ТРАВНЯ

▲ УТ
7.30 — Відеоблок «Ранкова мо-зайка». 9.00 — С. Прокоф'єв. Симфонія № 6. 9.40 — «Палання дивних кольорів». Художники - монументалісти Марія та Іван Литовченки. 10.40 — Співає народний артист СРСР А. Мокренко. 11.15 — Художній телефільм «Тимур і його команда». 2 серія. 12.20 — Документальний фільм «Тарас». 16.00 — Новини. 16.10 — На допомогу школі. Українська література. Витязь молоді української поезії. (В. Симоненко). Передача 2. 16.45 — День за днем. (Кіровоград). 17.00 — «Слава солдатсь-на». Повтор від 4 травня 1991 року. (Кіровоград). 18.00 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. 19.00 — Актуальна намера. 19.30 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. По закінченні «Нічний телезал». Художній телефільм «Назад дороги немає». 3 серія.

▲ ЦТ (II програма)
▲ УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Фламінго». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Фізика. 9 клас. Робототехніка. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 10.35 — Фізика. 7 клас. Космічні польоти. 11.05 — Наш сад. 11.35 — 13.35 — Програма телебачення Росії. 13.35 — Блискучий Дрезден. 14.15 — Музичний телебачення. Концерт, присвячений пам'яті Ю. Янкевича. 17.00 — 19.00 — Програма телебачення Росії. 19.00 — Концерт гітариста Массімо Гасбарроні. (Італія). 19.55 — Колаж. 20.00 — «На київській хвилі». Інформаційний випуск. 20.15 — «Плеяда». Художньо-публіцистична програма. Частина 1. 21.00 — Час. (3 сурдоперекладом). 21.45 — Продовження художньо-публіцистичної програми «Плеяда». 23.15 — Вечірній вісник. 23.45 — На сесії Верховної Ради СРСР.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «Ранок». 9.00 — «Діло-вий кур'єр». 9.20 — «Прощавай,

шпано Замосиворіччя...» Худож-ний фільм. 11.00 — Мультифільм. 11.15 — Дитячий музичний клуб. 12.00 — ТСН. 12.15 — Концерт ВСО Держтелерадіо СРСР. Диригент В. Федосєєв. 13.10 — Прем'єра документального телефільму «Будинки на узбіччі». 15.00 — ТСН. 15.15 — «Фото на згадку». Художній телефільм. 16.25 — Світ захоплених. Домно. 16.40 — Коротнометражні фільми для дітей. 17.20 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 18.20 — Хвилини поезії. А. Пшеничний. 18.30 — Людина і закон. Правовий відео-канал. 19.45 — «Демидови». Художній фільм. 1 серія. 21.00 — Час. 21.45 — «Демидови». Худож-ний фільм. 2 серія. 23.00 — «Піс-ня-91». 23.55 — ТСН.

четвер

23 ТРАВНЯ

▲ УТ
7.30 — Відеоблок «Ранкова мо-зайка». 9.00 — Для дітей. «Канал «Д». 10.30 — Кінопрограма. 11.40 — Шкільний екран 6 клас. Му-зика. Камерні інструментальні твори. Віталій Біломузико. 16.00 — Новини. 16.15 — Для дітей. «Ве-селка». 16.40 — Республіканська фізико-математична школа. Під-сумки фізичної олімпіади. 17.15 — Циркова програма. 18.00 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. 19.00 — Актуальна намера. 19.30 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. По закінченні «Нічний телезал». Художній телефільм «Компаньйони».

▲ ЦТ (II програма)
▲ УТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Нау-ково-популярні фільми. 8.45, 9.35 — Природознавство. 5 клас. Різноманітність рослин і тварин. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.55 — Світ грошей. Адама Сміта. 10.35 — Біологія. 8 клас. Тварини у природі. 11.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 11.35 — 13.35 — Програма телеба-чення Росії. 13.35 — Грає лауреат міжнародних конкурсів Н. Труль (фортепіано). 14.15 — Ритмічна гімнастика. 14.45 — «Назні О. С. Пушкіна». Фільм-кон-церт. Читас О. Борисова. 17.00 — 19.00 — Програма телебачення Росії. 19.00 — Маленький концерт. 19.10 — Колаж. 19.15 — Людина. Земля. Всесвіт. 20.00 — «На київ-ській хвилі». Інформаційний ви-пуск. 20.15 — Вечірня назва. 20.30 — Концерт оркестру симфонічної та естрадної музики. 21.00 — Час. (3 сурдоперекладом). 21.45 — Мо-лодіжна студія «Гарт». У перерві — Новини.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «Ранок». 9.00 — За зве-деннями МВС. 9.20 — «Хто приго-лубить лоша». Документальний телефільм. 9.45 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 10.45 — «Демидови». Художній фільм. 1 серія. 12.00 — ТСН. 12.15 — «Де-мидови». Художній фільм. 2 се-рія. 13.30 — «Школа без номера». Документальний телефільм. 15.00 — ТСН. 15.15 — «Наказ». Худож-ний телефільм. 1 серія. 16.20 —

Розмінюється двокімнатна квартира з усіма зручностями 28 кв. м, кімнати суміжні, є телефон — на двокімнатну з роздільними кімнатами (за до-мовленістю). Адреса: пр-кт «Правди», 4, кв 18.

Світ захоплених. «Увага: знімаю». 16.35 — Музична скарбниця. Тво-ри П. І. Чайковського у виконан-ні Симфонічного оркестру СРСР. Диригент Е. Светланов. Соліст Е. Нісін (фортепіано). 17.20 — Му-льтифільм. 17.45 — «Заір: погляд з близької відстані». 18.30 — «Ме-ридан». Міжнародні новини. 18.45 — ...До 16 і старші. 19.25 — «Пе-ревірка на дорогах». Художній фільм. 21.00 — Час. 21.45 — За зведеннями МВС. 22.00 — «Чисте небо». Художній фільм. 23.45 — Подарунок меломану. Твори Я. Гайдна у виконанні М. Плет-ньова. 0.30 — ТСН.

п'ятниця

24 ТРАВНЯ

▲ УТ
7.30 — Відеоблок «Ранкова мо-зайка». 9.00 — Музичний фільм «Г. Ципола». 9.40 — Художній фільм «У п'ятницю ввечері». (Бол-гарія). 11.05 — Документальний фільм «Африканське полювання». 11.50 — До дня слов'янської пи-семності і болгарської культури. «Сназання про таврійських бол-гар». 12.35 — Фортепіанна музи-ка. 16.00 — Новини. 16.15 — Ес-традний концерт. 16.45 — Подвиги болгарського відродження Найдел Геров. 17.30 — «День за днем» (Кіровоград). 18.00 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. 19.00 — Актуальна намера. 19.30 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — На третій сесії Верховної Ради УРСР. По закінченні «Нічний телезал». М. Бажан. «Ніч-ні концерти».

▲ УТ (II програма)
▲ УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Віль-ний табун». Документальний теле-фільм. 8.35, 9.35 — Природознав-ство. 4 кл. Хочу бути сильним. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Англійська мо-ва. 2 рік навчання. 10.35 — Гео-графія. 6 кл. Дослідження Миклухо-Маклая. 11.05 — «Ключ до світово-го ринку». 11.35, 13.35 — Програ-ма телебачення Росії. 13.35 — «У ритмах ча-ча-ча». Музична кіно-програма (Куба). 14.10 — Прем'є-ра документального телефільму «Фантазія». 14.30 — Концерт хору Шведського радіо. 17.00, 19.00 — Програма телебачення Росії. 19.00 — «Підмоськ'я» — Пенсильванія. Телеміст. 19.55 — Колаж. 20.00 — «На київській хвилі». Інформацій-ний випуск. 20.15 — Вечірня на-зва. 20.30 — Спорт для всіх. 20.45 — Народні мелодії. 21.00 — Час. (3 сурдоперекладом). 21.45 — О. Довженко. «Україна у вогні». Телевистава. У перерві — 22.45 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «Ранок». 9.00 — Інова-ція. Маркетинг. Результат 9.15 — «Перевірки на дорогах». Художній фільм. 10.50 — ...До 16 і старші. 11.30 — Прем'єра документального телефільму «Блондін розвідника». 12.00 — ТСН. 12.15 — Людина і закон. Правовий відеоанал. 13.30 — До дня слов'янської писемності і болгарської культури. Кінопро-грама. 15.00 — ТСН. 15.15 — «На-каз». Художній телефільм. 2 серія. 16.20 — «Вам, ветерани». Пере-можці. 17.45 — Наш сад. 18.15 — «Меридіан». Міжнародні новини. 18.30 — «Слов'янський хід». Від-

Обміняю двокімнатну кварти-ру в смт Добровеличківці на м. Кіровоград або інші міста. Телефон у «Добровеличківці» 2-28-83.

криття свята слов'янської писем-ності і культури. 21.00 — Час. 21.45 — «Озирись». Художній фільм. 23.10 — «Від» представляє: «Діло». «Музобоз». «Шоу-бірма». «Ельдорадо». «МТВ». У перерві — 0.15 — ТСН.

субота

25 ТРАВНЯ

▲ УТ
7.30 — Співає Л. Доліна. 8.00 — Ритмічна гімнастика. 8.20 — Нау-ково-популярний фільм «Мандрів-ка в країну Чайнов». 9.20 — Мультифільм. 9.30 — Новини. 9.45 — Для дітей. Художній фільм «Місто майстрів». 11.05 — Сол-датські листи. 12.05 — «Заплано-вані зустрічі». Прямий ефір. Теле-фони 22-84-18, 24-34-21 (Кірово-град). 13.05 — Новини. 13.25 — «Доброго вам здоров'я». Відповіді на листи телеглядачів. 13.55 — Т. Г. Шевченко. «Напітан-ша». Фільм-вистава. 15.25 — Живе слово. (Кіровоград на рес-публіканське телебачення). 16.25 — «Мережко його доріг». Пам'яті композитора В. Івасюка. В перерві — реклама. 18.35 — «Народознав-ство». Веснянки. 19.00 — Актуаль-на намера. 19.30 — Тележурнір «Сонячні кларнети». Самодіяльні художні колективи Волинської об-ласті. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Реклама. 21.15 — Фести-валь ритмічної гімнастики. 21.40 — Відеорепортаж про всеосяжне шве-ченківське свято «В сміт' волоні, новий...». У перерві — вечірній віс-ник. 0.05 — «Нічний телезал». Ху-дохній фільм «Бич бона».

▲ ЦТ (II програма)
▲ УТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.20 — Муль-тифільми. 8.45 — Російська мова. 9.15 — «Світ, в якому ми живемо». Фільми режисера М. Сернова. 10.30 — Відеоанал «Співдруж-ність» представляє: день телеба-чення Грузії. 11.30, 13.30 — Про-грама телебачення Росії. 13.30 — Відеоанал «Співдружність». 15.00 — «Допоможи собі сам». Про іпліка-тори Кузнецова. 15.45 — Мульти-фільм. 16.00 — «ТВ про ТВ». 17.00, 19.00 — Програма телебачення Росії. 19.00 — Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна СРСР — збірна Італії. 20.00 — «На київській хвилі». Інформаційний випуск. 20.15 — Вечірня назва. 20.30 — П. І. Чайковський. Роман-си. 21.00 — Час. (3 сурдоперек-ладом). 21.45 — Сьогодні — день Києва. Репортаж. 22.45 — Худож-ний фільм «Толка».

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — Документальний телефіль-ми. 7.00 — Мультифільм. 7.30 — Ритмічна гімнастика. 8.00 — ТСН. 8.15 — Прем'єра документального телефільму «На землі Біблії». 8.50 — Ранкова розважальна програма. 9.20 — Наш сад. 9.50 — «Ранкова зоря». 10.50 — З золотого фонду ЦТ. О. М. Островський. «Одружен-ня Белугіна». Фільм-вистава Мос-ковського драматичного театру ім. К. С. Станіславського. 13.30 — «Бурда моден» пропонує... 14.00 — «Образ». Літературна передача для старшокласників. 15.00 — ТСН. 15.15 — Політичні діалоги. 16.30 — У світі закон і пригод. «Королівство кривих дзеркал». 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Художній телефільм «Спадщина «Перевертнів». 1 і

Загублену залікову книжку № 820/86, видану Кіровоградсь-ким педінститутом на ім'я Т. О. МАРДУДІ, вважати недійсною.

2 серії. 21.00 — Час. 21.45 — «Щасливий випадок». Сімейна те-левікторина. 22.45 — «Не люблю — не слухай». Гумористично-розва-жальна програма. 23.45 — Презен-тація нової пластинки О. Серова на музику І. Крутого «Ты меня любишь». 0.45 — ТСН.

неділя

26 ТРАВНЯ

▲ УТ
7.30 — Ритмічна гімнастика. 7.50 — Музичний фільм «Часи не обирають». 8.25 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програ-ма. 9.25 — Новини. 9.40 — Для ді-тей. Художній фільм «Неспоймане літо». 10.45 — Інструментальна музика. 11.00 — Програма мульт-фільмів. 12.25 — Для дітей. Канал «Д». 13.55 — Новини. 14.05 — «Чиста криниця». 14.35 — Село і люди. 15.20 — «Ви нам писали». Музична передача за листами гля-дачів. 16.00 — Служба солдатська. 17.00 — «Кукуріт і Ко». 18.00 — Телеспортарен. 18.45 — Е. Гріг. Норвезькі мелодії. 19.00 — Акту-альна намера. 19.35 — «Надвеч-ір'я». Віч-на-віч. Народний ар-тист СРСР А. Солов'яненко. 20.35 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Концерт хорової напелі «Кооператор». 21.40 — Ху-дохній фільм з субтитрами «Вілла «Орхідея». 23.10 — Вечірній вісник. 23.40 — «Нічний телезал». Фільм-ба-лет «Одруження Балззамінова».

▲ ЦТ (II програма)
▲ УТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай. 8.15 — Мультифільми. 8.45 — «До дня Африки». «Обличчя під масками». Документальний фільм. 9.45 — Колаж. 9.50 — Прем'єра науково-популярного фільму «Культурні століття Європи». Фільм 8 «Прага». 11.00 — Індійське двоєборство. 11.30 — 13.30 — Програма телеба-чення Росії. 13.30 — «Ренієм по телесеансах». Про сеанси психоте-рапевта А. Кашіповського. 14.45 — Педагогіка для всіх. На запитан-ня і листи телеглядачів відповідає доктор педагогічних наук І. І. Ха-лєсова. 15.15 — «Воскресіння». Ста-ровинні російські і циганські ро-манси. 16.00 — «Планета». Міжна-родна програма. 17.00 — 19.00 — Програма телебачення Росії. 19.00 — «Авторське телебачення». 20.15 — Вечірня назва. 20.30 — «Авто-рське телебачення». 21.00 — Час. (3 сурдоперекладом). 21.45 — Му-льтифільм для дорослих. 22.00 — «Недомий театр». Розноші та злидні оперети. 23.05 — Теле-фільм «Високої думки дотримись». 23.15 — Волейбол. Першість сві-тової ліги. Чоловіки. Збірна СРСР — збірна Італії.

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — Рано вранці «Весело на душі». Документальний фільм. 7.00 — «Ранкова зоря». 8.00 — ТСН. 8.15 — «Здоров'я». 8.45 — Тирам «Спортлото» 9.00 — «3 ранку ва-ленько». 10.00 — На службі Ві-чизні. 11.00 — Ранкова розважаль-на програма. 11.30 — Клуб ман-дрівників. 13.00 — Сільська годі-на. 14.00 — «Селеніт». Докуме-нтальний телефільм. 14.10 — «Ба-гато голосів — один світ». Народні назви і притчі різних країн. «За-гадка». (Ірландія). 14.15 — «Це ви можете». 15.00 — ТСН. 15.15 — Фільми режисера Г. Натансона. «Старша сестра». 16.55 — «Мара-фон-15». 18.10 — Уолт Дісней пре-дставляє. 19.00 — Недільний кіно-зал. 21.00 — Час. 21.45 — Кон-церт, присвячений дням слов'янсь-кої писемності і культури. У пе-рерві — 23.15 — «Хронограф». 0.45 — Футбольний огляд. 1.15 — ТСН.

Відрізнити себе від хлопців

Окремі дні вже бувають мов літні. У такі дні поглянеш на юрму дівчатом, які, наприклад, з кінотеатру виходять — як в уніформу одягнуті. Варенки, футболки «Шанель», «Босс» чи смугасті джемперки польського привозу. Майже те, що й на хлопцях. Воно, звичайно, з одягом цирку, доводиться вибирати з того, що є (точніше, нема), а там хочеться бути оригінальною. І ви будете такою, якщо пошматте плаття одного із запропонованих модних силуетів.

1. Довгий рукав завужений до низу. На плечиках невеликі буфи. Спереду плаття закриті під горло, без коміра, а ззаду застібка посередині на дрібних декоративних гудзиках. Відрізне на лінії стегон і по лінії відрізу дрібно призібане. Довжина до середини литки. Шийська із однотонного чи квітчастого ситцю, штапелью, шовку.

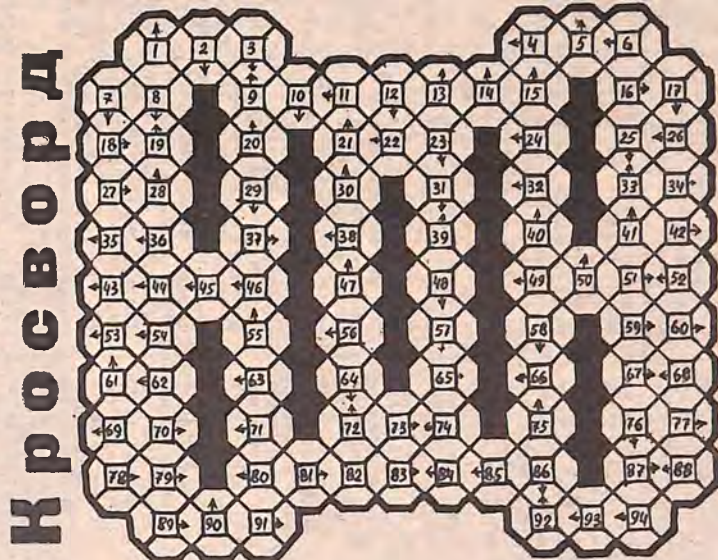
2. Такий же фасон, але від лінії відрізу юбка звужена, зі шліцею ззаду. Шийська зі смугастою чи клітчастою тканиною, яка на різних деталях сукні зшивається під різними кутами, що при мінімумі деталей справляє враження вигадливості крою.

3. Плаття вечірнє нарядне. Закрите під горло, довгий вузький рукав, невеликі підставні плечі. Ззаду — глибокий трикутний виріз. Так само відрізне по лінії стегон, юбочка зібрана в плісировані складки, міні — 20 см вище коліна. По лінії відрізу — шльовочки, в які вставляється блискучий пояс. Такі ж самі блискучі стрічки чи бант у волосся. Шийська з однотонної тонкої тканини.

У тканинах з рослинним малюнком віддавайте перевагу поєднанню білого, трав'яного, салатового, бордо, морквяного, блакитного, рожевого кольорів. Уникайте в барвистих тканинах аквамаринового, червоного, а в однотонних вони будуть дуже доречні. Наприклад, бірюзове плаття з червоними туфлями, поясом, сумкою і бантом.

1. БОЙОВА машина. 2. Видатний український композитор. 3. Спортивний майданчик для гри в теніс. 4. Шафа для зберігання цінностей. 5. Адміністративно-територіальна одиниця в СРСР. 6. Вієтнам. 7. Столиця азійської країни. 8. Вид боеприпасів. 9. Геометрична фігура. 10. Вієтнамський підрозділ. 11. Архітектурна споруда. 12. Польова захисна споруда відбитого тилу. 13. Шорстна шовкова тканина. 14. Хімічний елемент. 15. Марка автомобіля. 16. Хижак, родина котих. 17. Судно, на якому герої (за грецькою міфологією) плавали на Колхиді за золотим

ра. 52. Давньоруська міра довжини. 53. Силадова частина патрона. 54. Всесвітньо відомий музей у Парижі. 55. Острів у Середземному морі. 56. Півострів на півдні Європи. 57. Персонаж фільму «Місце зустрічі змінити не можна». 58. Видатний угорський композитор. 59. Герой громадянської війни. 60. Винахідницька головна ролі у фільмі «Варіант «Омега»». 61. Парусне судно. 62. Хімічний елемент. 63. Пора року. 64. Розділовий знак. 65. Корисна речовина, паливо. 66. Ступінь майстерності. 67. Одна з найбільших річ Сибіру. 68. Марка автомобіля. 69. Персонаж роману

руном. 1. Занопані скарби. 19. Радіостанція. 20. Дина тварина. 21. Музичний інструмент. 22. Права притона Дніпра. 23. Французький футбольний клуб. 24. Понарання, розплата. 25. Бойове парусне судно. 26. Популярна молодіжна програма українського телебачення. 27. Іспанський футбольний клуб. 28. Листяне дерево. 29. Сільськогосподарське знаряддя. 30. Споруда, частина фортеці. 31. Автор роману «Дом и мир». 32. Столиця союзної республіки. 33. Українська національна страва. 34. Невелика печера з широким входом. 35. Знаменитий бразильський футболіст. 36. Столиця латиноамериканської країни. 37. Ланка гусенці тану. 38. Хімічний елемент. 39. Тверде паливо. 40. Хімічний елемент. 41. Наїтна, символ дівочої краси. 42. Поема Дж. Байрона. 43. Латинська американська країна. 44. М'яса страва. 45. Пустеля в Азії. 46. Нелінійний товар. 47. Водойма. 48. Кондитерський виріб. 49. Можливість здійснення чого-небудь. 50. Столиця європейської країни. 51. Ймовірна професія Гомера.

А. Дюма «Три мушкетери». 70. Найменша частина хімічного елементу. 71. Італійський футбольний клуб. 72. Ділянка площі обмежена колом. 73. Гонимий автомобіль. 74. Автономна республіка у складі РРФСР. 75. Шахова фігура. 76. Представник основного населення європейської країни. 77. Давньогрецька богиня перемоги. 78. Чоловіче ім'я. 79. Місце на судні для служби нарядів. 80. Хижак, родина котих. 81. Річка, ападає у Каспійське море. 82. Приміщення у пасажирському вагоні. 83. Листяне дерево. 84. Музичний інструмент. 85. Художник, автор картини «Оборона Севастополя». 86. Підрозділ, який виконує задачі транспортування, утримання і підвозу боеприпасів. 87. Ударний інструмент. 88. Урочиста пісня. 89. Злам. 90. Морська тварина. 91. Безпорядок. 92. Місто на Дніпрі, де знаходиться музей Героя Радянського Союзу Н. Заслонова. 93. Звання, розряд. 94. Офіційний дипломатичний документ.

Склад Сергій ДЖОГЕН.

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

НЕДІЛЯ, 19 ТРАВНЯ

10.00 Мультфільм.
11.30 «Легенда». Казка.
13.30, 17.30 «Догідливий богам». Бойовик.
15.30 «Школа «Вище даху». Бойовик.
19.30 «Смерті наперекір» (Ніко-2).
21.30 «Демонстрування скли». Детектив.

ПОНЕДІЛОК, 20 ТРАВНЯ

10.00 «Американський хвіст». Мультфільм.
11.30 «Операція «А». Бойовик.
13.30, 17.30 «Команда». Бойовик.
15.30 «Людина-загіт». Бойовик.
19.30 «Великий гвалт в Малому Китаї». Фантастика.
21.30 «Аероплан»-1. Комедія.

ВІВТОРОК, 21 ТРАВНЯ

10.00 Мультфільм.
11.30 «Язон і аргонавти». Історичний фільм.
13.30, 17.30 «Острів дракона». Бойовик.
15.30 «Знак тиші». («Кодекс мовчання»). Бойовик.
19.30 «Бонні і Клайд по-італійськи». Комедія.
21.30 «Аероплан»-2. Комедія.

СЕРЕДА, 22 ТРАВНЯ

10.00 «Червона пантера». Мультфільм.
11.30 «Крул». Казка.

13.30, 17.30 «Гра під назвою смерть». Бойовик.
15.30 «Запалююче поглядом». Фантастика.
19.30 «Хлопець із того світу». Фільм жахів.
21.30 «Клас-84». Бойовик.

ЧЕТВЕР, 23 ТРАВНЯ

10.00 «Уіллоу». Казка.
11.30 «Том і Джеррі». Мультфільм.
13.30, 17.30 «Молись про смерть». Бойовик.
15.30 «Космічна лють». Фантастика.
19.30 «Торговець збробою». Бойовик.
21.30 «Виття»-2. Фільм жахів.

П'ЯТНИЦЯ, 24 ТРАВНЯ

10.00 «Том і Джеррі». Мультфільм.
11.30 «Непереможний ніндзя». Бойовик.
13.30, 17.30 «Рімо неозброєний і небезпечний». Бойовик.
15.30 «Чудовисько на болоті». Фільм жахів.
19.30 «Вторгнення з Марса».
21.30 «Гонимі «Гарматне ядро 1». Комедія.

СУБОТА, 25 ТРАВНЯ

10.00 «Том і Джеррі». Мультфільм.
11.30 «Убивці з Атлантиди». Фантастика.
13.30, 17.30 «Чорний орел». Бойовик.
15.30 «Повернення пам'яті». Фантастика.
19.30 «Леон». Бойовик.
21.30 «Гонимі «Гарматне ядро»-2. Комедія.

НЕДІЛЯ, 26 ТРАВНЯ

10.00 «Бембі». Мультфільм.
11.30 «Смертоносні бійці Шаоліня». Бойовик.
13.30, 17.30 «Відчуття люті». Бойовик.
15.30 «Люзі» вбивства». Детектив.
19.30 «Метрополіс 2000». Фантастика.
21.30 «Мозок». Фільм жахів.

«Молодой коммунар» — інформаційно-публіцистичний еженедельник. Учредитель — Кіровоградський обком ЛКСМУ (МДС).
На українському мові.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 22-34-26; відповідального секретаря — 22-27-65; секторів: економіки та екології — 22-04-84, культури і моралі — 22-29-92, комсомольського життя та політики — 22-04-84, учнівської та студентської молоді — 22-59-82, соціальних проблем — 24-66-79; фотолaboratorії — 24-94-94; коректорської — 23-61-83, оголошень — 22-59-82.

Редактор

М. ШВОРАК

Друкарня імені Г. М. Дмитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

Газета виходить щосуботи.

Зам. № 328.

Індекс 61103. Тираж 16 500.

в «МК» — саме те, чого вам бракувало!

Такої думки, принаймні, ті хто вже скористався послугами нашої газети. За помірну плату протягом тижня оголошення і реклама організацій та приватних осіб гарантовано потраплять до рук передплатників і тих, хто купує «МК» в кіосках. Якщо ви ще сумніваєтесь — телефонуйте 22-59-82 або заходьте особисто. Ми — на тому ж місці: вул. Луначарського, 36.

КІНОРЕПЕРТУАР

КІНОТЕАТР «ЯТРАНЬ»:

З 18 ПО 20 ТРАВНЯ: художній фільм «Американський орел»;

З 21 ТРАВНЯ: монополярний показ (тільки в кінотеатрі «Ятрань») нового супербойовика «Взяти живим або мертвим» (США).

Сеанси: 10.20 — 12.20 — 14.20 — 16.20 — 18.20 — 20.30

КІНОТЕАТР «СУПУТНИК»:

18 ТРАВНЯ: «В місті Сочі темні ночі» (2 серії). Сеанси: 15 — 17.30 — 20.

19 ТРАВНЯ: «Злом». Сеанси: 14 — 16 — 18 — 20.

КІНОТЕАТР «ПРОМІНЬ»:

18—19 ТРАВНЯ: новий художній фільм «Кат» (2 серії). Сеанси: 14 — 17 — 20.

КІРОВОГРАДСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ТЕХНІКУМ

ОГОЛОШУЄ

набір учнів на денне і вечірнє навчання

На денній формі навчання готують:

ТЕХНІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ — по обробці металів тиском;

ТЕХНІКІВ-МЕХАНІКІВ — по технічному обслуговуванню верстатів з програмним управлінням і робототехнічних комплексів;

ТЕХНІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ — по обробці матеріалів на верстатах і автоматичних лініях;

ТЕХНІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ — по інструментальному виробництву.

Вечірня форма навчання готує по тих же спеціальностях і БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ.

Прийом документів з 15 червня.

Вступні екзамени з 1 серпня — з української чи російської мови (диктант), другий — з математики (усно).

При технікумі працюють платні підготовчі курси з математики, української та російської мови.

З умовами вступу можна ознайомитись за адресою: м. Кіровоград, вул. Фрунзе, 6, машинобудівний технікум, приймальня комісія.

Редакція «Молодого комунара» висловлює глибоке співчуття журналісту газети Н. Даниленку з приводу смерті її батька
Ісенофонта Федоровича.